

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos perit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS VEZETŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, július 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vészcelek: Buffalo.
Bánffy, Wekerle és a nemzetiségek.
Boldogasztalok. Irta: Hönig Ottó.
Hol a sajtószabadság?
Levél a vallásról. Irta: Rosenbaum Pál dr.
Hegyi páter hazajött.
Egy színes tragédiája.
Meghosszabbítják az üléseket.
A Rubics-ügy folytatása.
Zichy Jenő betegsége.
Felhő Rózsát elítélik.
A megcsalt férj tragédiája.
A naiva és a szárnysegéd.
Egy searoló gavalier merénylete.
Nagy rendjel-csalás.
Tárcs: Két mese. Irta: Alba Nevis.
Csarnok: Beszorkánnyok a kancellárián.
Irta: Seress László.

Buffalo.

Arad, július 10

Kocsi kocsi után robog ablakom alatt a vásártéri csodához. Nem nézem, kik ülnek a kocsikban. Csak arra gondolok, hogy ez az amerikai ismét elvisz 70—80.000 koronát városunkból két nap alatt, mint néhány év előtt a nagy Barnum. Nem rajta mulik, hogy kétszer annyit el nem visz, ha volna annyi közönsége ennek a városnak, hogy mind a háromszor betöltsse a hatalmas ponyvasátrak tizenkétezer ülőhelyét. De hát annyi még-sincs és így Buffalo ur alighanem sirni fog, hogy „ráfizetett“ Aradra, amint ráfizetett állítólag Debrecenre is.

Borzasztó elgondolni is, hogy mi magyarok, szinte az öngyilkossággal határos könnyelműséggel mit cselekszünk! Szórjuk és egyre szórjuk kevés pénzünket az idegeneknek. Idegen iparcikkeket vásárlunk, idegen fürdőkbe járunk és két nap alatt odadobunk egy amerikai népámitónak 80.000 koronát. Mert az, határozottan az, népámitó! Csak fufanggal lehet úgy kiforgatni egy egész várost a maga megszokott nyugalmából, mint ahogy ezt Buffalo ur teszi és tette. Es mi marad az 80.000 koronáért? Semmi, a legteljesebb semmi. Talán egy kis kultura?! . . . Oh uraim, a kultura nem a cirkuszok porondján él és fejlődik. Vagy valamelyes anyagi rekompenzáció?

Hiába, helyrehozhatatlan hiba és bűn volt ezt a trüppöt az országba beengedni. Felhasználja a kíváncsiságunkat és a legszorosabb értelme szerint a szónak, kiéli ezt a gyarlóságunkat. Milliőkat szerez össze Buffalo ur és viszi a hazájába.

Hogy mindez először, a mikor Barnum járt itt, megtörténhetett, még tudom menteni azzal, hogy nem volt okulásunk. De Barnum urnak a góklerségein volt alkalmunk okulni. Hát most miért engedték be? Hol vannak a „magyar“ polgármesterek? Miért engedték be városaikba? Vagy nem tartják kötelességüknek, hogy a polgárság anyagi érdekei fölött őrkdjenek?

Nem épen Institóris urnak, a mi pol-

gármesterünknek, szólnak ezek a szemrehányások. De neki is. Mert a polgármester uraknak, mielőtt Buffalonak az előadás megtartására az engedélyt megadták, mérlegelniük kellett volna, vajjon a város lakosságának kulturális, avagy anyagi érdeke megkívánja-e, sőt szükségessé teszi az engedély megadását. (Azt a polgármestert, a ki e két kérdésre igenlőleg válaszolt, tudott válaszolni, sokra becsülöm!)

Annak idején Barnum egy nap alatt legalább 60.000 koronát vitt el Aradról. Ebből a 60.000 koronából adó és egyéb címen itthagytott ötezret. Elvitt tehát egy kis vagyont és meghozta a szomorú, lesújtó tapasztalatot, hogy a mi közönségünket nemcsak jobban érdekli, de szinte lázba hozza egy amerikai gókler, míg a mi kulturális mozanataink hidegen hagyják. Persze, azt méltóztatik gondolni, hogy én haza beszélek. Ezzel szemben csak azt mondom, hogy ha a fővárosi Nemzeti Színház egész művész gárdájával lejönne hozzánk, hogy előadja Bánk-bánt, vagy az Ember tragédiáját színpadunkon, a város minden rendű fia megbotránkoznék a hallatlan vakmerőségen, ha egy páholyért 48 koronát mernénk kérni. Pedig ennek a színháznak a kortina-húzója értékesebb ember, mint Cody ur és 18 indiánusa.

Valami pokoli örömet érzek a fölött, hogy Cody „ezredes“ ur becsapta önöket tisztelt publikum!

Hát még a „vad“ lovak! . . . Bizony szelid, kivénült gebék voltak azok!

Két mese.

Irta: Alba Nevis.

I.

Mese az életről.

Ahogy a tizenhatodik év sorompóját át-lépte Genovéva, észrevette, hogy egy férfi követi; egy erősen megtermett, dobogójárasu legény.

Genovéva nem szólt, sem nem kérdezte, se nem korholta, csak haladt tovább az ut-ján. A szemébe azonban — mely kék volt s még hibetetlenül őszinte — kiültek a leányos vágyakozások.

A legény melléje lépett s szó nélkül meg-fogta a karját, de könnyen, hogy ujjai bele-mélyedtek a fehér és bársonyos husba.

— Erős! — gondolta elragadtatással a leány.

Egy tő mellett mentek; a tő olyan fe-kete volt, mint egy darab földreroskadt éj-szaka. És titokzatos. Nem vetett hullámot, nem gyűrűzött és nem borult örvénylő tölcésérekbe. Pihent és szépen visszatükrözte a két haladó embert.

Genovéva odapillantott; csak lopva, és fu-tólag, — ahogy sejtő asszony tud nézni, — és látta, hogy a férfinek széles vállai van-nak, mosolygós ajka, és a két szeme úgy ragyog, mintha csillagok hullottak volna a tőbe.

— Szép! — gondolta boldogan. Az utat bokrok szegélyezték, csipetlelevelű bokrok, s az egyik szuros ágával Genovéva arcához csapott. A legény azonban elhárította, s gyöngéden ha-jolt le, megnézni nem sérkedt-e a vér.

— Jól! — ujjongott Genovévában a lélek.

... Ahogy tovább haladtak, az út ka-cyarulatánál hirtelen magához vonta őt a férfi, s minden szomjúságával minden szilajságával ajkuk csókolta.

— Szerelmes! — lihegte a leány. Sze-relmes!

És az út, a poros és fárasztó út az erős, szép, jó, szerelmes legény oldalán a gyönyörű-ségek övére lett.

Most már beszéltem, de csudálatos-kép-pen a leány nem kérdezte a férfi nevét. Nem tudakolta hova való, és mi dologban jár. Csak a vállára hajtotta a fejét, a vállára tapasztotta az arcát, a vállára hálta a pelyhedző vörös haját:

— Taníts meg csókolni! — kérte. Es a legény tanította.

— Felém fordítod az arcod; mint ahogy a napraforgó hajlik a nap felé. Előre nyújtod a nyakad, épp mint a hattyu ivásközben. Az-tán csücsörített az ajkad, hogy olyan formája legyen, mint a délignyillónak esteláján. Azután csókolsz cuppanás nélkül, zajtalanul. Olyan halk legyen a csókod és gyöngéd, mint a virágok lélekzete. Így, így . . .

Minden bokornál, minden percben megál-

lottak, s ilyenkor csomós, pünkösdi rózsát szad-tott a férfi, s teleszórtta vele az utat, hogy ahová lép a Genovéva hóteher kis lába, rózsaszíromba süppedjen. Erős kezével elhárította a tüskéket, féltérugdatta a göröngyöket, s így haladt Genovéva lecsukott szemekkel, mámo-rosan és boldogan, túl a tizenhat esztendő so-rompóján.

Furcsa, de a hajnalról estig igen nagy idő, talán husz esztendő is eltelt. Rótták a régi örvényt: az asszony roskadtan, megvénülve, a férfi kegyetlenül és vérsomjásan. Csipős kor-bácsával olykor rásuhintott a Genovéva hátára, vállaira, melyeken kiserkedt a vér, s lecsur-gott vézna csipőre, fáradt lábaira.

S ami göröngy, éles kavics csak volt, azt mind odagördítette a férfi az ő útjába, hogy lihegve és verejtékesen bukdácsoljon. S ami tüskét csak termelt a csipetlelevelű bozót, azt mind az arcába csapta, hogy véresen, meggyő-törten loholjon — néha csak vánszorogjon a kintője előtt.

Csókoknak, rózsáknak bire-hamva se volt immár, a Genovéva, akinek csak a vörös haja volt most is a régi; fényes, bársonyos. — bár néhol csapzott a vértől, — hirtelen vágya-kozni kezdett a halál után. Es mikor újra el-haladtak a fekete, titokzatos tő mellett, beleve-tette magát.

A férfi kacagott; rekedten csuful, ahogy csak mámoros embe tud kacagni, (már ekkor uszott vele a vöröshaj a vízen, szétterülve,

Es most csináljuk meg a mérleget. még pedig a Barnum napja alapján.

Cody ur beszédett 80.000 koronát. Ebből fizetett adót, helypénzt, vett húst, takarmányt s még kiadott itt vagy 600 koronát. Böven, tulságosan számítva elköltött itt 4—5000 koronát. Szóval elvisz 75.000 koronát.

Ha a polgármester ur és a t. városi tanács gondolkozik, akkor ez meg nem történhetett volna. Mert ha már nem merték, vagy nem akarták az előadási engedélyt megtagadni, legalább fizettették volna meg jól Cody urat, így:

Engedély	5000 K.
A Vásártér használatáért	10000 K.
A város szegényeinek	10000 K.
Osszesen	25000 K.

Szóval tisztességes haszon. Cody ur dühöngött volna. De Cody ur jó üzletember, megfizette volna a 25.000 koronát. Es most, méltóztatnak tudni, mit cselekszik Cody ur?

Cody ur végigkacagja az országot és bizalmas körben elmondja, hogy ilyen élehetetlen népet, mint mi vagyunk, sehol a világon nem látott!

Cody ur azonban csak azért használja az „élehetetlen“ jelzőt, mert művelt ember. Nem szeret gorombáskodni. (+)

Bánffy, Wekerle és a nemzetiségek.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 10.

Ügylátszik, a felirati vita már teljesen ki-merítette a Ház érdeklődését, mert ma is alig 40 képviselő volt jelen az ülés megnyitásakor s azok is unott kényszerűségből ülnek helyeiken. Immár másfél hete tart a felirati vita, de nyoma sincs a nemzetiségek kifáradásának, pedig most tisztára ezektől függ, mikor térhet át a Ház a költségvetés tárgyalására. Tizenhét nap múlva letelik az indemnitás és újra kísért az ex-lex réme. Ma már bizonyos, hogy Wekerle Sándor a hét végén az ülések meghosszabbítására tesz javaslatot. De vajjon lesz e ennek az intézkedésnek haszna? Az ex-lex állapot pedig

aratás után, amikor az adóhátralékok behajtása a legkönnyebb, igen kellemetlen volna.

Az ülés elején Justh elnök bejelentette Barabás Béla lemondását az aradi mandatumról és a Ház felhatalmazta az elnököt, hogy az új választás iránt intézkedjék.

Jehlicska Ferenc és Vlár Aurél nemzetiségiek után ma érdeklődést keltett Bánffy Dezső báró beszéde. Hídkozott a nemzetiségekkel és volt egy kis vitája Justh Gyulával is. Szünet után Maniu Gyula beszélt, majd Wekerle Sándor miniszterelnök állott fel, hogy reflektáljon az eddig elhangzott felszólalásokra. Ki is beszélt az ülést.

Részletes tudósításunk a következő:

(Barabás lemondása.)

Justh Gyula elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az alábbi előterjesztéseket tette:

Bemutatom Barabás Béla képviselő levelét, melylyel az aradi és Gubodó Ferenc képviselő levelét, melylyel a nagykereseti választókerület képviselőtől lemond. Felhatalmazást kér, hogy az új választások iránt intézkedhessék. A Ház megadja. Az elnök végül bemutatja az irományokat.

Következik a felirati javaslat tárgyalása.

(Nemzetiségek és szociálisták.)

Jehlicska Ferenc: Apponyi is, de az egész parlamenti többség is hirdeti a testvériséget. Kérdi, hogy miképpen értelmezik ezt? Ha komolyan akarják a békés egyetértést, akkor igyekezzenek a függőben lévő nagy szociális kérdéseket megoldani s a súlyos gazdasági bajokban orvoslást találni. Visszatartja azt a vádat, hogy a nemzetiségek a szociálistákkal paktumot kötöttek volna. A szociálisták csak azért nem támadják többé őket, mert tudják, hogy ők az általános választójogot, minden reakcionárius megnyirbálás nélkül akarják megvalósítani. Mint a pap a metafizikai kérdésben ellenfele a szocializmusnak, de híve Rousseau egy nagy mondanak, hogy senki olyan gazdag ne legyen, hogy mást megvehessen és senki olyan szegény ne legyen, hogy kénytelen-ségből eladja magát. A nemzetiségi feliratot fogadják el.

Vlár Aurél: A többség keze meg van kötve és nem cselekedhetik úgy, ahogy érez. Konfliktusba vitte az országot, anélkül, hogy számolt volna az erővel. A következők az volt, hogy a népszuverenitás elve kudarcot vallott. Nemcsak le kellett mondania törekvéseiről, hanem olyan program megvalósítására kötelezte magát, amely meggyőződésével ellentézik. (Zaj.) Az nem egyéb, mint a felirati

jött, leplezett oktrojnak az elpalástolása. Azt ígérte a kormány, hogy regenerálni fogja az egészségtelen állapotokat, amde eddigi működése nem vall erre. Elfogadja a nemzetiségi feliratot.

(Bánffy és a nemzetiségek.)

Bánffy Dezső báró: Csodálatos, hogy a nemzetiségek folyton vele foglalkoznak, folyton őt támadják. Amikor ő kormányon volt, akkor a képviselőházban nem mertek úgy beszélni a nemzetiségek, mint most.

Vajda Sándor: Ez az eredmény?

Bánffy Dezső: Az eredmény az, hogy itt tárgyalni nem lehetett az ország ügyeit.

Maniu Gyula: Szolgált Bécset! (Zaj.)

Bánffy Dezső: Az urak engem közbeszólósaikkal nem fognak elterelni a mondanivalómtól. Egyébként a vita itt felesleges, mert igen nagy ellentétben állunk egymással. A nemzetiségek poliglott államot akarnak.

Vajda Sándor: Jogállam! (Zaj.)

Bánffy Dezső: Jogállam akkor van, mikor biztosítottuk a nemzeti államot. (Taps a baloldalon.) A liberálisizmust és demokratizmust csak addig a határig fejleszthetjük, amíg a nemzeti állam érdekével megegyezik. Idézi Bismarck szavait, mely szerint az ő liberalizmusa az, amely az állam érdekeivel megegyezik. Így vagyunk a nemzetiségekkel. Ha az ő demokratikus követeléseiket teljesítjük, akkor meginog a nemzeti állam. Nos, én ezen a vonalon csak szigorúan sovinszta politikát helyeslek. A nemzet érdeke magát erőssé és egységesé tenni. A dinasztiaival pedig szintén érdeke egységes magyar államot fejleszteni. Ezt a kérdést nem lehet bizottságok kiküldésével megoldani. Itt nincs mit tisztázni. Mi tisztában vagyunk célunkkal és itt nem alkuszunk. (Taps.) Bár nincsen pártom, de azt tudom, hogy ebben a kérdésben velem van az egész ország. Ne vegyék rossz néven, ha egy dolgot említek. A képviselők névjegyzékében a horvát képviselő neve horvátul van. Pedig nem helyes. Ma holnap a nemzetiségek is megkapják ezt a csekélynek látszó engedményt. Eddig a horvátoknak joguk volt itt horvátul beszélni. De most azt hallja, valaki horvátul esztől is telt. Ezt nem érti: ha nem tud magyarul, hogyan foglalhat helyet az illető a bizottságokban? Aztán az egyik a delegációban németül beszél. Hát bizony a tapintat címén itt nagy bünyöket követnek el a nemzeti gondolat rovására. Volna még mondanivalója, de nem akarja az időt rabolni, most a sok és hosszú beszéd csak nehezíti a kormány helyzetét. Ő nem tartozik a kormány támogatói közé, ellene se foglal állást, mert helyes, hogy elvállalta a kormányzást.

Kubik Béla: Hát a szegedi levél? (Zaj.)

(Mit akart Bánffy.)

Bánffy Dezső: Én abban a levélben azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy a katonai

mint egy háló) és utána ledult az asszonyának és kimentette.

Genovéva azonban akart, nagy, forró vágyással akarta a nyugodalmat, s egy újabb pillanatban egy nyilászérű, éles tövissel a szíve tájkára szurt.

A férfi észrevette ezt s most már horgott a diadaltól, ahogy kirántotta a tövist:

— Nem szabadulsz! — ujongott minden rémítő vérszomjával a fenevadnak.

— Csak tovább! Tovább!

Genovéva, akit a sok kínzás végképp elcsigázott már, utolsó erejével tördele a kezét és dühöngött:

— Te, akinek az oldalán olyan szép volt eleinte az utam. Te, aki rózsákat hintettél a lábaim elé, te, aki a lét minden mérhetetlen gyönyörűségét elibem tártad. Te, aki félresöpörted előm a göröngyöket. Te, aki bevezetél a legtitkosabb kapukon. Ki vagy? Ki vagy? . . . Te, aki kevéssel innen a sorompón már ostorcsapással tápláltál csak. Te, aki drága véremet böven pocskolod. Te, aki sziklákkal, göröngyökkel teszed gyötrelmessé utamat. Te, aki bozótok tövissel rontod szemem világát. Te, aki nem hagysz menekülni. Te, aki kegyetlenül egyre őrész-hajtasz tovább. Te, aki olyan gonosz lettél, amilyen jó voltál, olyan gyűlölt lettél, amilyen kedves voltál. Ki vagy? Ki vagy?

A férfi végigvert pattogó ostorával az assz-

zony hátán, s miközben az libegve bukácsolt át az eléje halmozott köveken, zokogva felelt:

— Én az élet-vagyok, babám. Az élet!

II.

Mikor a szerelem már elmúlt . . .

Aram al Besszid csendesen vonta magával az asszonyt, akit Nyniának hívtak, s aki ötvenegyedik felesége leendő a dicső kalifának.

Senkise várt rájuk, az ötven asszony már aludta virágos álmát, s Nynia — az ötvenegyedik, — akit Kordova urától kapott Aram al Besszid, remegve szökött a kalifához:

— Milyen szép itt, nálad! — sóhajtottá aztán, ahogy áthaladtak a kerten.

— Honnan tudod, oh, Kordova liloma, hiszen éjszaka van; semmit se látsz?

— De. Látok. Látom mecsetjeidet, melyek telve vannak drágasággal; a falakon arany cédrusok kusznak, s fent nagy terebélyekben borulnak az oszlopok fölő. Az oszlopok fehérék, s márványtestükön erecskék futkároznak, akár csak az én vállaimon . . .

(Bár Nyniának igazában még fehérebbek voltak a vállai, mint a márványoszlopok, s gömbölyűségükkel is megsegyenlthették őket.)

— És látom a kékszíntű türkizeket, melyek a gyémántokat, melyek pazarul csillognak, színtükét változtatva; néha álmosan, mint egy c-ecsemő, néha vágyakozva, mint egy szűz, néha mohón, mint egy csókoló asszony . . .

Nézd csak, kalifa, most úgy tetszik, mintha a magam szemét látnám!

(Bár Nyniának igazában sokkal kékebb szemek voltak, mint a türkisz s sokkal fényesebbek, mint a gyémánt!)

— Látok. Látom datolya-ésfügefáidat, melyeken özönével terem a gyümölcs: tíz-husz egy csomóban, egyetlen zsemeke kis galyon. Ha nyúl érettek az ember, párostul akadnak a kezébe. És édesek, oh, milyen kimondhatatlanul édesek! A fogam elvásik tőlük s a nyelvem az inyemhez tapad és sziszegve szívom mézüket. Oh, kalifa, ilyen lehet a csók!

(A te csókod Nynia, — gondolta Aram al Besszid — sokkalta édesebb lehet!)

— Látok. Látom akácáidat és rózsabokraidat: az akácok törpék és kerekék és smaragdzöld leveleik közt buján virulnak a fűtők; hófehérek, bársonyból és illatból össze-róva. És a rózsaid, nagy kalifa, mindenik egy-egy lángszínű serleg. Látod, ideborulnak, s kinálják a legrészegetőbb italt.

(Bár a Nynia parányi szája százszorta pirosabb volt s százszortarészegetőbb italt kínált!)

— Oh, ezek a te kecses oszlopaid, ezek a fénylő drágaköveid, ezek a te fügeid és narancsaid, akácáid és rózsabokraid! . . . Nincs nekik sehol se párjuk!

Aram al Besszid, aki hatalmas kalifa léte a legszebb férfiu is volt egész Bagdad környékén; jobbkarját odafenta a Nynia derekára és a pompásan díszített és szédítően illatos lugas küszöbén megcsókolta,

kérdésekben nem értünk el semmit s elégedünk meg azzal, ami a felirásban foglaltatik. O nem hirdette a teljes lemondást, csak azt kívánta, hogy elégedjünk meg az ezrednyelvvél.

Somogyi Aladár: Egy héttel előbb másképp beszél. (Zs.)

Bánffy Dezső báró: Kérem én nem szemrehányásként mondom, de abban a levélben több van, mint a mennyit ez a kormány akar. Az ő szegedi levelében gazdasági kérdésekről is van szó. Szó van a készfizetések felvételéről is, a mit a felirásban nem tud felfedezni. Egyébként az ország hálójára érdemes ez a kormány, hogy az alkotmányos kibontakozás érdekében elvállalta a kormányzást. Nem szívesen tette szavá ezeket a dolgokat, de a függetlenségi oldalról provokálták. Visszatér a nemzeti kérdésre. Igéri, hogy a költségvetés tárgyalása során részletesen foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Nem az 1906-iki költségvetésről, hanem az 1907-ikéről. (Tetszés.)

Vajda Sándor: Foltozza a népszerűséget!

Bánffy Dezső: Az én népszerűségem:

Vajda Sándor: Fuccs!

Bánffy Dezső: Ha nem tetszik az én népszerűségem, akkor miért foglalkoznak velem? (Zajos taps és derűtség.) Az ország és nemzet egységét követeli. Ehhez szigorú nemzeti politikára van szükség. Fel fog szólni, valahányszor provokálják. *En másképp bántam önöket, mint miniszterelnök.* (Zajos taps és derűtség.) Biztosítottam magamnak, hogy nem beszélnek itt poliglott államról, ámbar a memorandistákat szabadságot. A feliratot elfogadja, mert ez hazafias kötelessége. (Taps a nemzetiségiek között.)

(Júth védekezik.)

Elnök: Báró Bánffy szemrehányást tett. Az első, hogy horvátul van a horvát képviselő neve a névjegyzékben. Ennek az a magyarázata, hogy a megbízó levelekről írtuk le a neveket. Ő ezen a dolgon javít. Tegnap már Drohobeczký Gyula nevét magyarul mondta. A másik fontosabb szemrehányás az, hogy az összeférhetlenségi bizottság egyik tagja horvátul tett esküt. Idézi a 68-iki törvényt, melyet úgy magyaráz, hogy a horvát nyelvet a horvátok használhatják.

Vlad Aurél: Megérdemli a leckét!

Júth Gyula elnök: Csendet kérek. Én a törvényt minden vonalon be fogom tartani. *Bánffy szemrehányásait visszautasítja.* Ot perc szünetet ad.

(Még egy nemzetiségi.)

Szünet után Maniu Gyula beszél. Nem vitatkozik Bánffyval, mert elhatározta, hogy vele nemzetiségi kérdésben nem áll szóba.

Felkiáltások: Szegény Bánffy! (Derűtség.)

Maniu Gyula: Bánffy nagy szolgálatot tett ma a nemzetiségi eszméknek, a mikor itt az ország színe előtt kijelentette, hogy erőszakkal

is el kell nyomni a nemzetiségi törekvéseket. Ez az elv erkölcstelen, mert hiszen Bánffy maga vallotta be, hogy miniszterelnök korában nem merte volna vállalni. A rendszerváltozásban a nemzetiségekre nézve nem lát jobb jövőt. Elfogadja a nemzetiségi feliratot.

(Wekerle válaszol.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: A feliratra csak olyan kívánságok vehetők fel, amelyek a kormány programjában is foglaltatnak. Mivel pedig a kormány programja és feladata most korlátozott, a feliratra is korlátozottnak kell lennie. Nem fogadja el azt a szemrehányást, hogy a kormány nincsen tekintettel az alsóbb nép érdekeire. Hiszen az egész adóreform abból az elvből indul ki, hogy a legszegényebb néposztály helyzetén javítani kell. Veres József határozati javaslatához a lesterelés ügyében nem járul hozzá, mert ez kívül esik a mai kormány feladatainak körén. Ami az 1848. XX. törvények végrehajtását illeti, e tekintetben a kormány megtette már a kezdő lépéseket és erről az egyházakat értesítette is.

A nemzetiségek panaszait kicsinyeseknek tartja és csupán Polit Mihály bírálta maga sabb szempontból a nemzetiségi kérdést. A kormány a nemzetiségi képviselőkkel szemben olyan előzékenységet tanúsított, mint talán senki. Ezzel szemben a nemzetiségi képviselők invektívákkal és fenyegetésekkel álltak elő. Nem akarja kisebbíteni egy faj képes ségét sem, de az egyik nemzetiségi képviselő szemére hányta a magyar fajnak, hogy nincs képessége a vezérszerepre, sem az irodalomban, sem a pénzvilágban, sem a politikában. Egyik-másik nemzetiségi képviselő valósággal az agent provocateur szerepében jelent meg itten a mai nehéz viszonyok között. Nem áll, hogy ő nem ismerte el a nemzetiségi pártot, csak azt állította, hogy nem ismeri a nemzetiségek programját.

Polit Mihály: Egész Európa ismeri. (Nagy zaj.)

(Wekerle szalmakazál.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: A nemzetiségeknek van programjuk, fentartott és nyíltan előadott követelésekkel. Kérdés, hogy ezt a bizonytalan programot hogyan értelmezik kinn a vidéken. A tót lapok valósággal az izgalmas jelszavát hirdetik. A választásokat a kormány nyugodtan nézte végig és minden eszközzel igyekezett megakadályozni az erőszakoskodásokat. Kétségtelen azonban, hogy a nemzetiségi kerületekben azokat az embereket, akik nem a nemzetiségekkel tartottak, még ma is rendőrökkel kell őriztetni. *Az ő három fölégetett szalmakazala* is bizonyítja a nemzetiségek terrorizmusát.

Nem ismeri el, hogy a nemzetiségek kulturális és gazdasági fejlődésükben akadályozva

vannak. Az állami segítség talán még nagyobb mértékű volt a nemzetiségi vidéken, mint másutt. Az egyik nemzetiségi szónok azt fejtette, hogy — mint a szocialisták — a vagyonegyenlőtlenség kiegyenlítésére törekcsenek. Nem hiszi, hogy ez benne volna a nemzetiségi programban, és a kommunizmus e tana ellen a legbatározottabban tiltakozik. Nem ismeri el azt sem, mintha a nemzeti és jogállam között valami ellentét lehetne. Nincs ellentét a nemzeti állam és a liberalizmus között sem, mert a liberalizmus még nem azt jelenti, hogy mindent szabad. Az állami fejlődést nem köthetjük az etnografiai viszonyokhoz és nem engedhetjük meg, hogy nemzetiségi szempontok által alakított területiális követelmények legyenek, nem engedhetjük meg, hogy egyes külön nemzetiségi testek, mint egyedek szerepeljenek. A mi nemzeti sarkköveinken belül megvalósítható nemzetiségi követeléseket azonban készek vagyunk megfontolni.

(Ki felelős?)

Bánffy Dezső panaszként megemlíti, hogy amíg ő ült a miniszteri székekben, addig itt olyan hang, aminőt a nemzetiségek most használtak, nem volt. Hát azt hiszi, hogy azok a gyümölcsök, amelyek most lepotyogtak, a mai kormány három hónapos működése alatt értek meg? Nem kellene elfelejténi, hogy Bánffy az én helyembe ült ide annak idején és hogy én, mikor ezeket az állapotokat itt találtam, ő utána ültem a miniszteri székre. A szemrehányás tehát nem jogosult. (Derűtség. Taps.)

Bánffy Dezső báró: Wekerle nem közvetlenül ő utána, hanem mások után került ismét kormányra. A mai állapotokért tehát mások, a közbenső kormányok felelősek.

Vlad Aurél személyes kérdésben tiltakozik az ellen, mintha ő az agent provocateur szerepére vállalkozott volna.

Elnök ezután a vita folytatását holnapra halasztotta.

Boldog asztalosok.

Arad, július 10

Sok huza-vona és lesterelés után végre sikerült az aradi faiparosokat az Amerikába vándorlás — vagy szökés útjára terelni.

Igen, végre sikerült az állam érdekét az iparosság érdekével úgy összeegyeztetni, hogy a *Gani-gyár* a már eddig zsebre vágott kétszáz ezer koronának busás kamatjait is láthassa, a kereskedelmi kormány is biztosítva látja a rendelkezési és tulajdonjogát, — ti pedig szerencsés órában születetek, ti boldog asztalos iparosok, mert csak egyezer és nyolcvan korona házbért kell hogy fizessetek. Az azonban nem baj, ha nem veszitek igénybe a közműhelyt, azért külön nem lesz felszámítva semmi.

Lóerő óránként sem kell többet fizetni, csak harminc fillért, ez pedig a rendes árnak a fele és ez a lóerő nem is olyan közönséges gőz vagy gázos lóerő, hanem extrafáin villamos lóerő. Goodoskodva van arról is, hogy ne folyton a rossz műhely levegőjét legyetek kénytelenek szílni, mert ez árt egészségteknek, azért sétálgatok vagy kocskázzatok csak szépen Mikalaka alá a közműhelybe, ha akad valami dolgotok.

Hát ez az az „új korszak“ a kereskedelmi kormányzatban? Így akarják programszerűen az ipart fejleszteni? Oda dobják az iparosokat összekötött kezekkel egy tantliemre és dividendákra dolgozó részvénytársaságnak, hogy ez nemcsak kénye-kedve szerint, hanem még fentről jövő biztatásra is mentől jobban nyuzhassa őket. Ha csak arra volt jó az a nagy mozgalom az „új rendszerért“, hogy bizonyos régi sápmemberek még továbbra is sápolhassanak, akkor kár volt érte. Azért tehát vagy seprűt nekik — vagy tengerre magyar iparos, ameddig még egészen le nem sápoltak!

Csodálom az asztalos iparosokat, hogy ilyen üzeimbe bele hagyják magukat ugratni anélkül, hogy az államtól nem függő szakemberek véleményét megkérdeznék, mi is az a lóerő-óra

— Tévedtem! — lihegte Nynia, miközben a rózsák köré szédült; — sokkal édesebb volt a csókok, mint a fűgéd meg a datolyád!

*

Háromszor hét éjszakán át nem látta a kalifát az ötven szépséges asszonya közül egy se. És busak voltak mindannyian, és vágyakoztak mondhatatlannul. A virágos kert bokrai visszhangoztak a sohajjalától s tépett fátyoldarabkákat libegtek a galyakon.

A nászlugasba minden nap friss rózsákat hordtak a szolgák, friss lombokkal fonták be a falakat és háromszor hét éjszakán át álmodott át a kalifa az ötvenegyedik asszonya oldalán.

Aram al Besszid — aki a legszebb férfi volt egész Bagdad környékén s akire száz ölelő kar várakozott, — még mindig nem unta a dolgot, még mindig nem sajnálta a tengersok lepusztított rózsát.

Nynia azonban a háromszor hetedik hajnalon bágyadtan ébredt. Rossz lehetett az álma, mert eltolta feje alól a kalifa izmos karját s ajkait a rózsák közé temetve, elbujt a csókok elől.

— Mi ez, szerelmem? — kérdezte a kalifa csodálkozva. — Talán fűszálak csikrandoztak meg orrocskádat, vagy aranylégy repült fedréd alá?

Nynia kedvetlenül dörzsölgette szemét:

— Én nem tudom, de úgy megváltozott itt minden. Hol vannak például a mecsetbeli osz-

lopok, a futkározó arccsókkel? Beleptek őket a por? Vagy elsüllyedtek falán? Hol a reájuk kuszó aranyedrusok, sáras ágakkal? Hiszen ez csak gíz-gáz? Hova lett a kárikizék keksége, a gyémántok tüze? Hiszen ezek csupa sápad, értéktelen, vak kavicsok! Hol az édes fűgék, meg a datolyák? Hisz ez itt mind fanyar, izetlen bogó! És az akácok; a senyvedt fűrtökkel, és a rózsáid; ezek a fo nyadt, szinteien, illattalan rózsák! Oh, bűvek voltam!

És sirt Nynia mélyszégyen, asszonyi keserűséggel, a karjára borult! — a karjára, melyvel háromszor hét éjszakán át szilajon és mindig ölelt. — Ám a kalifa — Bagdad legszebb legénye — főle hajolt és csókjaival akarta vigasztalni.

— Tévedtem, — mondta ekkor Nynia kegyetlen kacagással, miközben felállt s rázta magáról a rátapadt rózsaszirmokat:

— Tévedtem, oh, kalifa; mert a fűgédnél, meg a datolyáidnál még sokkal fanyarabbak a csókjaid!

Aram al Besszid erre megfogta az ötvenegyedik felesége karját s csendesen vezette ki felé az udvarából.

— Mikor a nő szereti az urát, — magyarázta neki utközben — mindent szépnek talál mellette. Abban a percben, amikor először elégedetlenkedni kezd; már nem szereti, már unja! Járj békével, Nynia, utaidon!

És szelíden zárta be mögötte a rácsos kert ajtót.

és mi az ára? Csak egy példát akarok felhozni. Itt a Diesel motor, ez lövő óránként körül 2 (kettő) fillérbe. A tisztelt államilag támogatott Ganz-gyár ugyanennyiért, mert csak félárat számít, nem kér többet csak 30 (harminc) fillért, tehát csak tizenötszörösét. Hát nem szép és nemes önfeláldozás ez részéről, hiszen kérhetne 60 (hatvan) fillért is, tehát 300 (háromszáz) percentes sápot is vehetne.

Egyezer és nyolcvan (1080) korona házbért kérni egy olyan épületnek egy részéért, amelyet az állam pénzéért építettek fel az ipar fejlesztése céljaira: ez sem a sápok utolsója. 1700 méter területű műhelyt a főtér közepén is lehet kapni jóval olcsóbban, pedig az aradi háziurak a telket is megfizetik, adót is fizetnek, sőt még az épületet sem kapják ingyen.

Maradna még a kereskedelmi kormány nagylelkűsége a gépek adományozása körül. No hát tessék csak megkérdezni az öreg Vargát, mióta igyekszik már a gépeket lerázni a nyakáról? Az ilyen adományt a hozzáfűzött föltételekkel illik megköszönni és várni, míg a nagyseprű a sápmestereket végigjárta. Remélhetőleg, az erdő-panamisták után a közműhely-panamistákra is sor kerül.

Hönig Ottó.

Hol a sajtószabadság?

(Interpelláció az igazságügyminiszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Szombaton a tömeges interpellációk miatt Bródy Ernő dr. nem interpellálhatta meg Polónyi Géza igazságügyminisztert a *Világsszabadság* című szocialista újság elkobzása kapcsán a sajtószabadság intézményes biztosítékai tárgyában. Van okunk hinni, hogy Bródy Ernő szerdán megteszi interpellációját, melynek szövege ez:

Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a Budapesten megjelenő *Világsszabadság* című lapnak a hó 7-én megjelent számát a budapesti királyi ügyészség indítványára a vizsgálóbíró lefoglalta, elkobozta és az abszolutizmus sötét korszakából ismert statárilális eljárással annak terjesztését ily módon megakadályozta?

Szándékozik-e az igazságügyminiszter ur a sajtószabadságot sértő és megbénító eljárást elkobzás eltörlését a törvényhozás számára előkészíteni s ezzel közremunkálni az iránt, hogy a koalíció részéről a béke feltételeül kikötött és a trónbeszédben is megvalósítandónak jelzett alkotmánybiztosítékok egyike intézményileg védje a közérdeket, tehát a sajtó szabadságát?

Najlandó-e a miniszter ur addig is, míg ez irányban törvényjavaslatot nem terjeszt elő, tájékoztatni a közvetlen hatósága alá tartozó királyi ügyészségeket szabadságszerető szándékairól?

Ez a néhány sor tele van kemény és becsületes kérdésekkel. Es aggodalommal és reménnyel. Vajjon mit válaszol reá Polónyi Géza? Az igazságügyminiszternek meg kell nyugtatnia az országot az éjjeli ügyész kísértő réme dolgában. Es végül ki kell jelentenie, hogy intézményesen fogja biztosítani a sajtószabadságot.

A félmúlt idők legszomorubb emléke követeli, hogy a magyar sajtót szabadságában teljes garanciák védelmezzék. Törvényt követelünk! A véleménynyilvánítás szabadsága nem tűri a rendőri szekaturák békiját.

Levél a vallásról.

— Utolsó válasz. —

Arad, július 10.

„Herr, die Noth ist gross,
Die ich rief die Geister,
Werd' ich nun nicht los.“

Goethe.

Vagyis más szóval, törököt fogtam, jaj nem ereszt el! Szerény levelem kapcsán oly mederbe terelődött a vita, melynek immár határokat kell szabni, mert különben tengeri ki-gyóvá női ki magát. Ismételem, hogy újság-cikk keretében jelen témát kimeríteni és befejezni nem lehet. Könyvtárakat tölt meg az ily irányú irodalom és könyvtárakat lehetne még összeírni. Kötelességem azonban az igen megtisztelő két válaszra, néhány szóval reflektálni. A tárgyhoz mérten rövid leszek. Szeretek mindenekelőtt a velem vitatkozó ellenfeleim álláspontjával tisztában lenni. Éa nihilistának, vagy szocialistának nézem.

Kifogásolja a monismusnak általam történt definícióját. Tessék cikkíró ur tovább olvasni levelemet és meglátja, hogy benne van még az is, hogy a monismus nemcsak a biztos ismereteken alapszik, hanem igenis deductiv módon „rettenetes vaslogikával von a biztos ismeretekből következtetést...“ Vajjon melyik, jelenleg elfogadott vallás állíthatja ugyanezt? Ön azt állítja, hogy Haeckelnek alapvető tantételeire nincs egyéb bizonyítéka, mint az, hogy „... das ist klar vor jedem denkenden Menschen.“ Először is uram, ha Ön ezt állítja, úgy alig hiszem, hogy olvasta volna a „Natürliche schöpfungsgeschichte t,“ valamint a „Generelle Morphologie der Organismen“ című művet és főleg nem ismeri Haeckel „Biogenetisches Grundgesetz“ elnevezésű tanát. De feltéve, hogy igaz van kegyednek, akkor is, én az Ön kifogását Haeckel legnagyobb erősségének tartom. Mondjon nekem az ó vagy új testamen-tumban vagy bármely vallásban csak egy passzust, a mire azt lehetne mondani, hogy az minden *gondolkodó* ember előtt világos és magyarázatra nem szorul. Büszke és nagy horderejű kijelentés ez Haeckel részéről, mert egy oly hatalmas factorhoz apellál, mint a minő a *józanul gondolkodó* emberi ész!!

Uram, hatalmas ítélőbíró az az emberi ész, mely értelmét nem kötötte meg előítéletekkel és dogmákkal. Csak hogy egy példát mondjak. Vajjon akadhat-e mai napság számba vehető gondolkodó fő, legyen az jogi, szociológiai vagy esztétikai működési körben, ki figyelmen kívül hagyja mind azt, mit pl. az élettanból a központi idegrendszer működéséről, a környéki idegducokról megtudhatott és a mely e helyett teleológiai s metafizikai elvekre hivatkozik, mikor a lelki tulajdonok örökléséről, a szabad akaratról, vagy az érzés kellemes hatásáról, a szép meghatározásáról kerül vitára alkalom? Manapság mind ennek csakis a reális tudás az alapja. Ön keresi az összekötő kapcsokat az összejtésből való lezármazás óriási családjában. Nem tudom, mi a nézete a Darwinizmussal szemben, de bármi legyen is, ha áttanulmányozza Darwin, Haeckel, Lamarck irodalmát és olvasgatja Schoppenhauer, Mill Stuart, Helmholtz stb. szerzőket — nem hiszem, hogy elzárkóznék ama tétel elől, hogy nem csak azt vonhatjuk tudásunk körébe és nemcsak azt tarthatjuk bizonyítottnak, a mit a markunkban fogunk, hanem igenis azt is, a mit az érzékeinkkel, fel-foghatókából *vaslogikával* következtethetünk. A mit Ön levele során psychologica és physice tárgyal, az már más lapra tartozik, nem is akarom e levél keretébe bevonni, mert nem egyhamar tudnék vele végezni. Csak még

egyet. A monismust, mint elrettentő sötét perspektívával bíró hitvallást állítja föl. Hát önnek az a megnyugtató perspektívája, hogy ha jól viselte magát a földön, úgy fölkerül a felhők közé a menyországba, ha pedig rosszul viselte magát, úgy a poklok mélységes fenekén van a helye? Ha igen, úgy bocsánatát kérem; én nem veszem a lelkemre, hogy Ön ez igen boldog kedélyállapotában és hitében megzavarjam. Ha nem volnék racionalista, úgy igen tudnám irigyelni.

Tisztelendő Barát!

Ha én az Ön helyében volnék, úgy ebben a nagy hőségben nem tartanám legjobb unalom üzőnek öthasábos cikket írni oly témáról, melyet hülyeségnek tartok. Éa bizony az Ön helyén, Tisztelendő Barát, lefeküdnék cellámban és kemény, rideg fekhelyemen édes álomba ringatnám magam és álmodnék — álmodnék szebb, jobb korról, a mikor az emberek *gondolkozás* nélkül követik a hirdetett szent igéket. Hiszen szép a sentimentalizmus, de engedjen meg, Tisztelendő Barát, ki sentimentaliskodik — nyáron? Éa sajnálom, de nem követhetem Ön, vallási vita alkalmával az érzelmi világ terére.

Levelének egy helyén, Tisztelendő Barát, alaposan elvetette a súlykot. Nézze csak, én fölveszem és megmutatom kegyednek azt az oldalát is, melyről bölcsen halgatni méltóztattik. Tehát a tudomány produktív erőit, az alkotó zseniket mind ott találom a hívők táborában. Ugy-e, bár ezt állítja. Sőt — horribile dictu — Koperniket is fölhozza. No hát, Tisztelendő Barát, a katolikus egyház, hogy nyilvántartsa a poklok tűzére megérett írókat és művelket időnkint közzéteszi az Index librorum prohibitorum ot. 1616 ban az Index congregatiója eltiltotta mindazon könyveket, a melyek azt tanítják, hogy a nap mozdulatlan s a föld forog. Galileinek és Keplernek művei 1836 ig benne maradtak az indexben. Tehát alig 70 esztendeje, hogy katolikus ember a gyeheña tűzére jutásnak veszedelme nélkül hiheti és vallhatja, hogy a föld kering a nap körül. Mondja csak, Tisztelendő Barát, Hume, Conte, Rousseau, Kant, Voltaire, Renan, Flaubert és Balzac — ezek mind törpe epigonok voltak? Ezek egyike sem érezte magában az emelkedő lélek szárnyacsapását? Csak egyedül Ön, Tisztelendő Barát? Amazok az Indexen vannak — ön ellenben nem! De egyebet mondok, ott vannak az indexen az újabb reform katolikus papoknak a nevei: Schell, Erhardt, Loisy, Houtin. Ez mind, mind törpe epigon?!!

Egyenlőtlen a küzdelem a racionalisták és az ortodox, conservatív egyház között. Amazoknak meg van kötve a kezük, mert csak azt adhatnak, ami van és amit tudnak. Emezek ellenben szabadok: ígérhetnek fűt-fát, eget-földet, menyországot, poklot, idvezülést és elkárhozást, adhatnak tehát olyant, ami nincs, de a mit hisznek. Elkalandozhatnak a fantázia eszméi szép világába, fölőltöztethetik hitüket a mese szép, csillogó, színes köntösébe, anélkül, hogy a tudomány rideg, komoly intőszavára kellene hallgatniok. Van is keletje a portékának. Természetes: a racionalisták készpénzzel fizetnek, Ön, Tisztelt Barát, pedig egyszerűen kiállítja a cheque-et, telepessíti azt az al- vagy fölvilágra, vajmi keveset törődve azzal, hogy az lejáratkor beváltatik-e vagy sem. A nagy többség ez idő szerint még az önök pártján van. Hiszen ez természetes. Egy több ezer éves szokás, hit vagy babona nem oly könnyen és egyhamar engedi át helyét egy más áramlatnak.

Tudom én nagyon jól, hogy az a német vagy magyar paraszt nem talál ma vigasztalást

a jégverés után abban, hogy ez is a „Substanz-Gezetz” egyik fényes bizonyítéka, hanem megkönnyebbül ma még az az egyszerű lélek, ha azt hiszi, hogy egy hatalmas, jóságos Urnak megmásíthatlan akaratával áll szemben, melynek nyomán valamely előre nem látható áldás fakad.

És lám, Tisztelt Barát, nem röstellem nyíltan bevallani, hogy mindenesetre itt épp oly jogos, ép oly hasznos, ép oly áldásos az a naiv hit, mint a legműveltebb tudósnak pozitív, reális tudása. — Eszem ágában sem volt nekem bárkit is hitében megtámadni, megingatni vagy pláne megtéríteni (Ont legkevésbé, Tisztelendő Barát!) A térítés más körök feladata — használják — bánom is én — egészségben az emberi kor legvégső határáig. Minden kornak, minden időnek megvolt a maga áramlata. Perik lesnek Anaxagorasa, a római köztársaságnak Cicerója, a császárságnak Senekája, középkori zárdák világában született Aquinoi Tamás scholastikája, s az új Meccchiavelli Lorenzi Medici magántitkára volt, Lord Bacon pedig csak Amerika felfedezése után írhatta meg Novum Organumát. Tovább folytathatnám a legujabb időkig, a midőn a XIX. századtól kezdve a pozitivizmusnak ven helye. Én e pozitivizmus híve vagyok — azért nem kell egymásra haragudnunk! Tiszteljük egymás meggyőződését, emeljünk igenis kalapot egymás nézete előtt (és ne a személyek előtt, mert az ember sokszor téved még az öregebbekben is) — tartsa meg mind-egyik a maga hitvallását és ne akarjunk tüzzel vassal oktroynálni. Így az Ön által is, Tisztelendő Barát, óhajtott béke nem fog kárt szenvedni. Béke velünk tehát.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Első levelem megírásakor nem volt céлом vallási polémiaiba becsatlakoznom, hogy mégis azzá fejlődött — nem én tehetek róla. Szándékom volt, hogy az egyik válaszban lekicsinyelt racionálismus mellett törjek pályát. Gondoltam, hogy egy kicsit talán lehurrognak érte, no de az ember szívesen eltűr egy kis megszólást — az elveit.

Midőn részemről a polemikát befejezem, megköszönöm Szerkesztő Urnak szíveségét, hogy ily meddő és hálátlan vitának becses lapjában helyt adott.

Rosenbaum Pál dr.

Hegyi páter hazajött.

(Apácákhoz toboroz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Sima Ferenc barátja, a hírhedt csongrádi plébános, Hegyi Antal tiszteletes néhány nap óta ismét magyar levegőt szí. Hazajött Buenos-Ayresből, a farmok hazájából és néhány nap óta a kispesti plébánosnak, Ribényi Antalnak vendége.

Hegyi Antal nem állandó tartózkodásra jött Magyarországra. Amerikában valami árvaházat alapított magyar gyermekek nevelésére és ehhez magyar apácákra van szüksége. Ebből a célból érkezett haza és már a belügyminiszteriumban hosszasan tárgyalt Hadik János gróf államtitkárral, akinek segítségét kérte a missziójához.

Akik ismerték régebben a tiszteletes urat, azt mondják, hogy semmiképen nem változott meg a külseje. Nem ártott meg neki az amerikai levegő, épp úgy néz ki, mint őt esztendő előtt, amikor zavaros afférjai elől Sima Ferencel és ennek feleségével együtt kimenekült Amerikába. Nézkről az ügyekről keveset beszél a tisztelendő ur, csak annyit jegyez meg róla,

hogy rendezte az ügyeit és nem fenyegeti semmi veszély idehaza, Magyarországon.

Délutánjait a kispesti kaszinóban tölti Hegyi Antal. Nagy társasága van itt, akiket órákon keresztül szórakoztat amerikai történetekkel. Elmondja, hogy szeretik a buenosi magyarok, akik elhagyatva, egyedülállva, a nagy, ismeretlen világrészben valamennyien hozzá fordulnak barátságért. Ugy élnek együtt, mint egy nagy família, amelynek ő a feje. Érdekes részekkel szolgál Sima Ferenc életéből is és arról, hogy halt meg nála a „nagy férfiú”.

Hegyi Antal novemberig szándékozik idehaza maradni. Néhány napot még Kispesten tölt, azután végigutazza az országot, hogy apácákkal megrakodva utazhasson vissz — Buenos Ayresbe.

Egy színész tragédiája.

(Aki a földbe ásta magát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Bizonyára sokan emlékeznek még Aradon Nánásy Géza „népénekesre,” aki még az elmúlt évben is állandó alakja volt az aradi kávéházaknak és vendéglőknek. Több ízben föl is lépett, így a régi Kass-vendéglőben, majd a Japán-kávéházban és lelkesen énekelte a magyar népdalokat. Máskor pedig egy-egy társasághoz szegődve, néhány poár borért egész éjszakán át énekelt és szavalt.

Idővel azonban teljesen elzüllött. A múlt nyáron történt, hogy hetekig sem volt lakása, egyetlen fekete ruhája pedig teljesen lerongyolódott. Mikor aztán több ízben előfordult, hogy a rendőrség éjszakánként a Salacz-parkban akadta rá, ahol a bokrok között aludta ki a folytonos éjszakázás fáradalmait, eltoloncolta Aradról. Azóta bolyongott az egész országban s mikor már a legtöbb városból kitiltották, eljutott Nagyváradra is. Most azt a hírt kapjuk róla, hogy megőrült és beszállították a biharmegyei kórházba.

A népénekes szomorú esetéről tudósítónk a következőket írja:

Vasárnap délután Kállay János vasúti őr Sáp és Bánd állomások között, amint a sineket vizsgálta, egy buzakereszt tövében valami emberfejet pillantott meg a földön. Lement a töltésről és ahogy közel ért megdöbbenve látta, hogy egy ember a földbe van beásva. Be volt furakodva a nedves, porhanyó földbe úgy, hogy csak a feje látszott ki. És ebben a borzasztó helyzetben nevetgált ez az ember, a hogy közelébe jött a vasúti őr. A vidám, földbeásott embernek buzakoszoru volt a fején és erős, érces hangon énekelte:

En, a pásztorok királya,
Legeltetem nyájam,
Nem cserélek a királylyal,
A szívemben nyár van ...

Kérdezi tőle az ámuló őr, hogy mit csinál itt?

! — Fürdöm, — volt a rövid, de különös válasz.

— Hát kicsoda maga?

— Én mérnök vagyok. De újságíró is. Aztán árulom is az újságokat. És én színész is vagyok. Én a legnagyobb magyar népénekes vagyok.

Az őr látta, hogy a szerencsétlen ember meg van zavarodva, be akarta hát vinni a községbe. A boldogtalan azonban semmi szín alatt sem jött ki a földből. Erre az őr bement Sáp-ra és jelentést tett a községi előljárásának a különös férfiról.

Az előljáróság nagy néző közönséggel együtt kiment a buzaöldre és a hivatalos emberek kérdőre vonták a szerencsétlen embert. Zavaros feleleteiből csak azt lehetett megállapítani, hogy elmeháborodott. Segíteni akartak rajta.

Mikor azonban ki akarták emelni a földből, erőlyesen tiltakozott és ellenszegült. Kérték aztán szép szóval, csalogatták, ijesztgették, de csak nem akarta engedni, hogy kiássák. Végre valaki a nézők közül azzal biztatta, hogy a papnál nagyszerű vacsora lesz, jöjjön, ő is hivatalos. Erre engedett a bizonyára éhes szegény fiú és így kiásták a földből.

A lerongyolt, csupa sárral borított eszelős embert bevitték a községházra, ahol elszedték tőle iratát; több jegyzőkönyvet, nagy csomag hangversenyjegyet és leveleket találtak nála. Kiderült ezekből, hogy a szerencsétlen embert Nánásy Gézának hívják és kőrösladányi születésű. Nála lévő irások szerint a Nagy kiadóhivatali alkalmazottjának voltak. A sápi előljáróság nyomban beszállította a nagyvárad elmeorvóháza, ahol ápolás alá vették.

Nánásy Gézáról az elmeorvóházban sem tudtak meg többet, mert feleletei zavarosak és ellentmondók. A csendes őrütek osztályában helyezték el, ahol nagyon kényelmesen érzi magát és gyakran énekel.

Ez a boldogtalan Nánásy Géza ismert ember Nagyváradon is. Különös pályafutás után jutott ő ott az elmeorvóházba.

Mintegy 18 évvel ezelőtt önkéntesi évet a nagyvárad ezrednél szolgált. Kitűnően tudott rajzolni és mérnök akart lenni. Pompás bariton hangja folytán közben a színpadra szánta magát és rövidesen bejutott a Nép-színházhoz, mint karénekes. Innen a Víg-színházhoz szerződött, ahol kisebb szerepeket is kapott. Mivel azonban szép hangja volt és jól szavalt, keresett hangverseny-énekesé lett a fővárosban. Ez aztán nagyvárosi hírbortba ejtette a különben is izgékony, összeférhetetlen természetű embert. A Víg-színháznál folyton baj volt vele. Egy ízben pedig visszadobta a szerepét, mire innen is távoznia kellett.

A nagyvárosi mánia pedig mindjobban ki-fejlődött benne. Nagy terveket, főzött; a legnagyobb magyar népénekesnek gondolta magát.

Egyszer a fejébe vette, hogy ő, mint Magyarország leghíresebb népénekes, hangversenyt rendez Nagyváradon a Kossuth-szobor javára. Nosza, nyomban cédulákat nyomtatott és osztogatatta a közönség között. Ez a cédula már akkor kétségtelen bizonyíték volt amellett, hogy a boldogtalan őrült.

Holnap, vasárnap délután a Szegedi Színház erkélyén fogok énekelni és szavalni a nagyvárad Kossuth szobor alapja javára. Jöjjetek el mindnyájan és adozzatok 20 fillért a nemes célra.

Nánásy Géza,
az ország első népénekes.

Szegény bolond fiú. Alig volt mit ennie és a Kossuth-szobor javára akart énekelni a színház — erkélyén.

Tavaszi felé nagy tervekről beszélt. Azt mondta, hogy 4500 forint megtakarított pénze van és Pálmay Ilkával találkozik Amerikában, ahonnan milliókat fog hazahozni. Aki nem ismerte szegényt, az azt hitte, hogy szélhámos. Aki pedig ismerte a boldogtalant, az szomorúan hallgatta fellezgő beszédeit és szánta, mert tudta, hogy egy elhibázott élet háborodottja, lelki betege ez a szerencsétlen ember.

Meghosszabbítják az üléseket.

(Az ex-lex réme.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A kabinet tagjai legutóbbi tanácskozásuk alkalmával a fölrati vita terjedelmével foglalkoztak. A miniszterek konstataáltak, hogy a nemzetiségek bőbeszédűsége halomra dönti a koalíciós pártok számítását s ha megfelelő intézkedések nem történnek, megeshetnek, hogy a képviselőház július havában nem végez az 1906-os költségvetéssel.

Ebben az esetben pedig augusztus elsejével ismét bekövetkeznék az ex-lex, amitől természetesen irtózik a kormány. De a házszabályok megsértése nélkül a nemzetiségek beható vitáját nem lehet megállítani. Csak egy segítség van: az, ha a képviselőház kimondja, hogy üléseinek idejét egy órával meghosszabbítja s hogy ezentul addig, amíg erre szükség van, tíz órától délután három óráig tanácskozik.

A kormány ennél fogva elhatározta, hogy ha nem kap biztosítást arra, hogy a fölrati vita hamarosan befejezésre nyer s hogy a budget is még ebben a hónapban letárgyalható lesz, még ezen a héten indítványozni fogja az ülések meghosszabbítását. A Ház ezt természetesen azonnal megszavazta.

De gondoskodni kell arról is, hogy az ülések állandóan elegendő honatya legyen jelen. Ezért a koalíciós pártok vezetői elhatározták, hogy híveiket ötvenes csoportokba sorozzák s amíg ez az ötven ember a Házban inspekción tart, a többi pihenhet.

Az intézkedés praktikus és tagadhatatlanul jól szolgálja a képviselők kényelemszeretét. De hol van az ország érdeke? Hát azért adott a nemzet négyszáz embernek mandátumot, hogy közülük naponként csak ötvenen dolgozzanak s a többi — ha fölváltva is — helytöljen? A szorgalomnak ez a teltengése valóban rávall az új rendszerre, amely mindent a „praktikus” oldaláról igyekszik felfogni.

Ejjel táviratozza fővárosi tudósítónk: Minthogy a nemzetiségi képviselők a költségvetési vitában is teljes számban vesznek részt, a kormány már a költségvetési vita megkezdésekor indítványozni fogja az üléseknek egy órával való meghosszabbítását. Így aztán remélik, hogy a költségvetési vita még e hónapban véget ér.

U, hu, ihu, huhu!

Vagy:

Buffalo Bill Aradon.

Sőt:

Nem oly vörös a rézbőrű, amilyennek festik.

Arad, július 10.

Künn a lovassági lakatya előtt, ahol rendes körülmények között jámbor ökrök és tehenek foglalkoznak azzal, hogy gazdát cseréljenek, már hajnalban nagy volt az élénkség. A nép, az istenadta nép várta Buffalo Billt rézbőrű kartársával együtt. Mert nem bolondság az, ha valakinek a karja kő, a bőre réz, és ezenfelül külvonaton utazik. Szóval a nép hajnalban várta a derék Cody ezredet. Hölgyek és másnemek erőteljesen vártak az utszélen, az ifjabb nemzedék pedig felkapaszkodott a teherpályaudvar korlátjára és onnan szemlélte a Buffalo féle külön vonatokat. Indiánus azonban nem jelentkezett.

Délre mégis készen állott a hatalmas sátor-tábor, mely előtt izgatott plakátok ígértek mindent, ami szép, jó és vörösbőrű. Tömerdek ponyva, még több kötél és kedélyes istállószag: ez volt a hely-

zet képe. A helyzet képéhez tartozott még egy hatalmas tábori konyha és három villamos gép, amelyekkel a világítást látja el a cirkusz. Egyebekben angolok, indiánok, japánok és más nemzetek gyermekei mutatkoztak a láthatáron. Az istállóban lovak és öszvérek unatkoztak.

Délután fél kettőkor megindult a népvándorlás a vásártér felé. A lovasut lovak megdöbbenve észlelték, hogy a forgalom igen tekintélyes. Gyalogosok gyalogoltak, konflisok robtogtak, pénzek csörögtek. A vendéglőkben jóképű vidékiek ültek, elérték az ételeket a törzsvendégek elől és várták az időt, mikor indulni lehet. A hölgyek különösen izgultak: ezek az indiánusok olyan gyerekek, hogy a nőket megszóktetik. Hátha izé... Elvégre egy fess vörösbőrű nem kutya.

Denikve lassan lassan telt a nézőtér. Vagy harmindezer embert nyelt el délután a ponyvasátor, de azért félig, sőt háromnegyed részben üres volt. A nép izgult, amiben része volt a cirkusz rezesbandájának is, amely rezes létere is aranyosan hamisan cincogott. De se baj! Elvégre az ember lehet rossz zenész, de jó indiánustulajdonos.

Végre felgördült a függöny, azaz megkezdődött az előadás. Először is felvonult a cirkusz egész személyzete: állítólag 1500 ember. És csakugyan: majdnem ennyien voltak. Mert a vasuti kocsiokon levő felírás szerint 6 ló = 86 ember, egy ló tehát hat ember. Volt vagy 150 ló: ez 900 ember. Azután volt 200 főnyi személyzet, meg Cody ezredes, aki két embert számít. Összesen tehát 1102 ember. A többi hirtelen megbetegedett. Ettől eltekintve azonban festői látvány volt a felvonulás. Rézbőrű felebarátaink zöldre, sárgára, lilára és pirosra voltak festve és ama toaletten kívül, melyet Adam apánk viselt, még néhány kötényt is viseltek elől és hátul. Olyik a hátul viselt kötényére tükröt is alkalmazott, nem tudni, mi célból. Talán az indiánok toalett szobáiban ilyeneket használ bajusza fölklősekor a modern Bórhárisnya. A tükrőtől eltekintve azonban a derék fiúk igen barátságosan köszöntöttek a publikumot. Ilyenformán:

— U! U! Uhu! Ihu! Vau! Au!

Ez meglepő volt. Vau? Nagyon eredeti! Uhu? Miért nem gromboj, ultimó, szörös majom, vagy Fedák Sári? Ezek a rézbőrűek igen ötletes emberek. A kozákok, azok már csak azt mondják, hogy bú, bú. Ezt nálunk minden tehén tudja. A beduinok és a japánok beduinul és japánul vaugatnak, augatnak, uhuznak és ihuznak, sőt úgatnak. (Hosszu ú-val.) Mért nem mondják, hogy Banzáj!? Egy japántól joggal elvárhatnánk ennyi műveltséget. De ők ezt nem teszik. Ebből áll az első szám, amelyhez a rezesbanda megható dallamokat fúj. Biz' isten, sokkal kellemesebb lenne, ha inkább — pardon! — az orrukat fujnák.

Gyertünk azonban tovább Jönnék a harcok, a melyek a Cody ezredes hirdetései szerint igen meghatóak. És csakugyan, ihu, huhu, berohan néhány rézbőrű és néhány nem rézbőrű. Körülneveznek és — ihu, huhu, — megszagolják egymást. Ugy látszik azonban, a kölcsönösen tapasztalt illatok nem felelnek meg az izlésüknek, mert — hu, u, i, au, — revolvért rántanak és erőteljesen durrantanak. I, unu, ihu! A rézbőrűek elszaladnak, persze lovon, és ez nagyon megható. Meglámadnak — lu, ai, hu, bu — egy postakocsit is, de a függöny mögül kivágtatnak a cowboy-k és megint durrantanak. A rézbőrűek elszaladnak és ez nagyon megható. Egyáltalában, a rézbőrűek elszaladásra vannak berendezve, ami megint megható.

Jönnék továbbá a vadlovak. Ennek a fele se tréfa, mert ezek a lovak rugnak és ugrálnak. Nagyon ügyesen vannak betanítva: mihelyt a lovas rájuk ül, mindjárt megvadulnak. A vége azonban mégis az, hogy a lovas megfőkezi a paripát, amely minden tehetségét latba vetve vadul mindaddig, amíg a manégebe vezető függönyhöz nem ér. Ott

hirtelen megszeli és jámbor bárányként poroszkal a kulisszák mögé. Csak éppen hogy nem béget.

A bégről áttérhetünk a beduinokra, akik egy bég vezetésével kivágtatnak és bevágtatnak, miközben zsebkendőket kapnak fel a földről és kellemesen vonítanak. Egyáltalában, ebben a cirkuszban mindenki vonít. A lassóvető, aki hurokkal fogja a lovat, vonítva paklizik a nemes paripával, mely be van tanítva, hogy belépjen a hurokba. A rézbőrűek vonítva táncolnak, ami szerfölött érdekes ügy, mert táncolhatnak vonítás és voníthatnának tánc nélkül is. Ez a tánc különben zajos tetszést aratott. Egy jóképű falusi gazda gyönyörrel kiáltott a forintos helyen:

— Az aplya indiánus istenit! Hun itt a harci tánc?!

Azután láthatók tűzérési és katonai gyakorlatok is. A jelenvolt katonák kitűnően mulattak rajtuk. Azután Cody ezredes lóhátról lövöldözött a levegőbe dobott cserepekre, még pedig igen sikeresen. Egy Barker nevű ur a fejetejére állva ugyan-
csak ügyesen lött. Azután voltak szép akrobata mutatványok is. Es volt ihu, uhu, huhu, sőt huhuhu. Ezzel az előadás véget ért.

Este ugyanezt adták elő, de zsufolt padsorok előtt. Mindakét előadás után varietéelőadás következett, külön belépődíjjal, de vonítás nélkül. Es ezt merik Buffalonak nevezni!

Hlába, huncut a német, még ha ameriánus is!

— zab.

A Bubics-ügy folytatása.

(Szembesítés László Fülöppel.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

Abban a bűnpörben, mely Kassa volt püspökének műkínsei miatt folyik, Babonyi Kálmán budapesti vizsgálóbíró újra megkezdte a tanúk kihallgatását. Tudvalevőleg a királyi tábla az eljárás kiegészítését rendelte el s kihallgatják legközelebb magát Búbics Zsigmond püspököt is, aki betegesen még mindég Bádénben tartózkodik.

A püspök 45,000 koronás adóssága dolgában, amelylyel a feljelentett László Fülöp műkereskedőnek tartozik, a vád ez utóbbit olyan szegény embernek mondotta, hogy ilyen tekintélyes összeget nem is kölcsönözhetett. Az e tekintetben kihallgatott tanúk: Radács Jenő miniszteri tanácsos, továbbá több orvos és ügyvéd azonban azt vallották, hogy Lászlót már évek óta gazdag embernek ismerik. Ennek a védője, Várkonyi Oszkár dr. bemutatott ezenfelül husz eredeti levelet, amelyeket előkelő főpapok írtak s az illetők elismerésüket és köszönetüket nyilvánítják azért, hogy László az üzleti összeköttetések során mindig korrektül viselkedett. Igazolta továbbá tanukkal, hogy védené azokat a képeket, melyeket Búbicstól bizományba vett át, mind visszaszállította Kassára.

A védő kérésére legközelebb Harsár István püspöki titkárt fogják kihallgatni. Vele azt akarják bizonyítani, hogy az agg főpapnak az utolsó időkben igen gyöngye volt az emlékezőtehetsége. Megdörtént például, hogy a püspöknek egyszer nagyobb pénzösszeget adott át a titkára. Búbics utóbb azt állította, hogy ő a pénznek színét sem látta s mégis pár nap múlva megtalálta azt az íróasztala fiókjában, ahova elzárta.

Bakonyi vizsgálóbíró, ugyancsak Várkonyi védő előterjesztésére, megkeresést intéz Apponyi Albert gróf vallásügyi miniszterhez avégből, hogy engedje meg a vallomástételt miniszteriuma tisztviselőinek, akik annak idején a Búbics-ügybe befolytak. Ha a miniszter teljesíti ezt a kérelmet, ki fogják hallgatni még Madách Emánuel miniszteri tanácsost, Várady Árpád c.

püspöktől és *Tost* Gyulától, a volt kultuszmini-
tert. Együttel átküldik a miniszteriális irato-
kat a bírósághoz. Ez utóbbiak arra való, hogy
kitűnjék, hogy maga Bubics püspök a száma-
dásban mindig igaznak ismerte el László kö-
vetelését. Arra nézve a vizsgálóbíró máris in-
tézkedett, hogy *Bubics és László szembesítése*
megiörténjék. Fogatosítása végett a badeni
ker. járásbírósgot kereste meg és e végből
László a védőjével már a napokban Badenbe
utazik.

Végül tegnap kihallgatták *Radács* Jenőt,
az iparművészeti múzeum igazgatóját mint
szakértőt ama műkincsek tekintetében, melye-
ket a rendőrség, 200 000 koronára becsülve az
értékét, Lászlónál lefoglalt. A zár alá vett, de
utóbb a bíróság által feloldott tárgyak nagy
része értéktelenek. Csak egy váza van köztük,
amely számot tesz s amelyet László tízezer ko-
ronáért vásárolt a püspöktől. Ezt a vázát *Ra-
dács* is éppen tízezer koronára becsülte s mert
a többi darabot *hamisítványnak*, csekély értékű
lim-lomnak mondja, a tárgyak szakértői bec-
sés szerint legfeljebb 12 000 koronát érnek meg.

A naiva és a szárnysegéd.

(Királyi kegyelemből színésznő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Érdekes esküvő folyt le Budapesten a tabáni
gör. kel. szerb templomban. Az egyszerű, kopott
templomban maga a püspök, *Bogdanovics* Lu-
cián ceremóniázott s az esküvésre készülő pár
mögött, a császárváros legfelső tízezerjével ös-
szevegyülve, Bécs és Berlin színészvilágának
számos előkelősége leste az elhangzó igen eket.

A tabáni templomban trsztenicai *Borotha*
Liviusz vezérkari százados, *Pitresch* közös had-
ügyminiszter első szárnysegéde esküdtől örök
hűséget *Lotte Witt*-nek, a bécsi Burg-színház
népszerű és nagy talentumu naivájának. Tanu-
ként *Budda-Brahm* Simeon őrnagy és lovag
Weder Starkenfels Alfenz osztrák földmívelésügyi
osztályfőnök szerepeltek.

Természetes, hogy háttére van ennek az
amugy is érdekes esküvőnek. *Borotha Liviusz*
százados, *Lotte Witt*, az előkelő és szép naiva
boldog férje — elvált ember. Első felesége:
Bothen Helmersheim Elvira grófnő, *Moltke* tábor-
nok anokahuga volt, akivel a százados még
hadnagy korában kötött házasságot. Ez a há-
zasság azonban a katonaházasságok típusa
volt. Csupa konvenció, semmi érzelm és —
sok pénz. A frigy nem is igen tartott sokáig,
néhány esztendő előtt végleg szakítottak. A
császárváros lapjai akkor élénken tárgyalták a
szép *Elvira* grófnő válópörét, de bizony nem
lehetett belelátni ennek a pörnek valószínűleg
érdekes aktáiba.

Körülbelül öt esztendővel ezelőtt *Borotha*
halálosan beleszeretett *Lotte Witt*-be, az ak-
kor pályája elején járó fiatal színésznőbe. A
szerelem viszonzásra talált, de a házasságnak
nem egy akadálya volt. Elsősorban a család
ellenzése, másodsorban: *Borotha* Ausztriában
nem is nősülhetett újból, mert az osztrák pol-
gári törvény a házaseleket csak ágytól s asz-
taltól választja el. Az első akadály súlyosabb
volt, mint ez utóbbi, mert hiszen arra van itt
Magyarország, hogy az elvált osztrákoknak
megadjuk az új házasságkötés lehetőségét.
Négy év legyőzött minden akadályt. A had-
nagyból százados lett, a család beadta derekát,
az ifjú pár pedig ájtott a *Lajthán* s megeskü-
dött dispenczióval Budapesten. A polgári szer-
tartást a II. kerületi anyakönyvvezető végezte,
az egyházit, mint említettük, *Bogdanovics* Lu-
cián püspök.

*Lotte Witt*et egy egész sereg bécsi mű-
vész kísérté Budapestre az oltárhoz. Itt járt
Levinskyné, Kainr, Sonnenthal, Hohenfels Stella,
Treumann, Tyrolt, Mizzi Günther, Szohner Irén,
Moraw Adél és egy sereg notabilitás. Az es-
küvő után a társaság a Bristolban ebédelt
majd dé után visszautazott Bécsbe.

A legérdekesebb pedig a dologban az,
hogy a bájos naiva királyi kegyelemből marad
továbbra is színésznő. Ugyanis szigorú szabály
tiltja, hogy aktív tisztnek a felesége aktív szí-
nésznek legyen. A király azonban megengedte
Witt Loitenek, hogy férjhezmenetele után is
megmaradhat a Burg-színház kötelékében. Ez
a királyi kegyelem az első esetben teszi lehe-
tővé egy tényleges szolgálatban levő katoná-
tiszt feleségének, hogy a színpadon működ-
hessék. Annak idején például *Neumann* Lujzá-
nak, a Burg-színház naivájának, amikor férj-
hez ment *Schönfeld* grófhöz, meg kellett válni
a színpadtól, ugyancsak *Kronau* Friderikának
is, aki *Edelsheim Gyulay* Lipót bárónak, az egy-
kori budapesti hadtestparancsnoknak volt a
felesége.

MULATSÁGOK.

(—) Anna-bál. Az újszentannai ifjuság
július hó 25 én *Wéger* Béla kerthelyiségében,
Gyurkovits András aradi cigányprimás zeneka-
rának közreműködése mellett zártkörű Anna-
bált rendez. Belépő díj: Személyenként 2
korona.

Zichy Jenő betegsége.

(Külföldi szanatóriumba vionik.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

Egy estilap tegnapi híradása nyomán a
mai fővárosi lapok nagyrésze teljesen ellen-
kező és egymásnak ellentmondó híreket közöl
Zichy Jenő gróf országgyűlési képviselő egész-
ségi állapotáról.

Az *Új Hírek* tudósítója ma utána járt a
dolognak és a következőket jelenti:

Zichy Jenő gróf állapota aggodalomra ad
okot. Emlékezőtehetsége megrokkant, roppant
izgékony, könnyen hevülő, hogy utána teljes
apáthia vegyen erőt rajta. Az összes tünetek
a *paralízis progressiva* mellett bizonyítanak, a
melynek lefolyásáról előre diagnózist állítani
lehetetlen. Megiörténhetik az is, hogy teljes és
nagy nyugalom megszünteti az agypusztulást,
de inkább várható, hogy az a jelen esetben
gyors lefolyású lesz.

A baj különben sem mostani keletű, de
most ért el oda, hogy a beteget el kell külfö-
nteni a társaságtól. *Zichy* Jenő gróf már ré-
gen izgatott és ideges ember volt, ami folyta-
tott életmódja mellett természetes is és az el-
mult ősszel azért kellett hirtelen elutaznia,
mert állapota már akkor is teljes nyugalmai
és pihenést követelt.

A gróf környezete a múlt hét keddjén
vette észre, hogy baj van, a gróf beszédében
mindenfélét össze-vissza kevert és minden ősz-
szefüggés nélkül ugrott át egyik tárgyról a má-
sikra, majd hirtelen elhagyta az emlékező te-
hetsége és nemcsak személyekre, de egyes
szavakra sem emlékezett.

Egy nyugalmasabb percben ő maga kívánta,
hogy szállítsák gyógyintézetbe, így került csü-
törökre a *Niedermann-féle* szanatóriumba.

Mután azonban most, hogy kiderült hol-
léte, a nagy érdeklődés miatt sem lenne meg
a kellő nyugalma, már legközelebb elszállítják
egy külföldi szanatóriumba.

Nagy rendjel-csalás.

„Leiningen gróf” szédelgése.

(A megszarolt bankdirektor.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

Néhány hét óta egy méreteiben nagy és
meglehetősen furfangos rendjel-csalási ügyben
folytat nyomozást a főváros néhány ismertebb
magán-detektive és a bécsi privát kutatók egész
reje. A dolog a furang kidolgozására nézve meg-
lepő s szereplőre való kompromittáló volta
magyarázza meg azt, hogy eddig a hivatalos
rendőrhatalóság nem vette kezébe az ügyet. De
ha a nagy apparatussal folytatott nyomozás
abban a mederben, melyben most folyik, ered-
ményre nem vezet, akkor konkrét feljelentés
alapján az illetékes rendőrhatalóságokhoz fog ke-
rülni.

Arról van ugyanis szó, hogy három bécsi
ur tekintélyes összegig megszarolt egy kitün-
tetésre aspiráló, hiszékeny, vagyonos budapesti
bankigazgatót azzal az ígérettel, hogy megszer-
zik neki a *Ferenc József-rend lovagkeresztjét*.
Ilyen rendjelcsalások manapság már napirenden
vannak, de ebben az esetben pártját ritkítja a
tolvaifurang művésze.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt, amidőn a
delegáció megkezdte Bécsben tárgyalását, a
bankigazgatóhoz telefonértesítés érkezett Bécs-
ből. Az igazgató személyesen ment a telefon-
hoz s a telefonáló ur arra kérte, hogy bizal-
mas ügyben, mit előre nem mondhat meg, ke-
resse őt fel Bécsben *Imperial*-szállóbeli lakásán
a *Kärtnerringen*. A jelzett időben a bankigaz-
gató megjelent a kívánt helyen s ott egy elő-
kelő megjelenésű, nagyon elegánsan öltö-
ztetett ur fogadta, aki előadta, hogy ill-
helyen tárgyalják az ő kitüntetési ügyét
— *Leiningen* Frigyes gróf — egyen-
zást kapott, tudja meg, hogy meg volna
gedve a *Ferenc József-rend lovagkeresztjével*?

Erre hirtelen bucsut vett, kocsiba vágta
magát s elhajtott azzal a céllal, hogy, min-
mondá, „referáljon a minisztériumban”. A bank
direktor megvárta az állítólagos gróft, aki rö-
videsen visszatért és kijelentette, hogy mindez
rendben van és az összes felmerülő költségek
20.000 koronát fognak kitenni, ezért utazzék
haza s adja postára a magyar minisztérium
mére. Ezzel elváltak.

A direktor még az éjjeli vonattal Bu-
pestre utazott s alig, hogy hazaérkezett, egy
expressz-levelet talált a minisztérium levélpa-
pirján és pecsétjével, melyben arról értesítet-
ték, hogy személyesen vigye fel a pénzt. Más-
nap reggel pedig sürgőnyt kapott *Leiningen*
Frigyes gróf aláírással, melyben a gróf értesít,
hogy mielőtt a minisztériumba megy, keresse
ő t fel *Imperial*-szállóbeli lakásán.

A bankigazgató másnap megjelent a bécsi
szállóban és ismét találkozott a gróffal. Majd
együtt elhajtottak a magyar minisztériumba,
hol a grófnak nagyot köszönt a portás, akivel
néhány szót is váltott. A bankigazgató a ko-
csiban maradt s a gróf felsietett a lépcsőkhöz.
Néhány perc múlva lejtött s azt mondta, hogy
a *kegyelmes ur* nem jött be, de hátrahagyott
egy levelet számára. Ezzel visszatértek az *Im-
perial* szálló társalgótermébe.

Egy két óra múlva egy elegáns és nagy-
szakállas ur jött egy livrés-inassal hozzájuk s
egy hosszú és hangzatos nevet mondva, bemu-
tatkozott nekik. Hosszasan tárgyalt a bankigaz-
gatóval s végre egy szabályszerűen kiállított
nyugta ellenében átvette a *huszezer koronát*, mit
az inasnál levő börtárc ba rejtett. Mielőtt elvált
volna tőle, értesítette, hogy a kitüntetést a ren-
des hivatalos uton három nap alatt megkapja s

ekkorra a hivatalos lapban is benne lesz már a kiténtetés.

Máshnap reggel a bankigazgató hazautazott és minthogy napokon át semmi értesítést nem kapott, gyanakodni kezdett. Majd fölment ismét Bécsbe s rövidesen megtudta, hogy három furfangos csaló áldozata lett. Az eset rá nézve természetesen nem volt olyan, hogy a hivatalos följelentést megtehetette volna s ezért a legügyesebb budapesti magánkutatókra bízta a nyomozást.

A csaló grófnak, mint Bécsből jelentik, nyomában vannak s elfogatása nagy szenzációt jelent.

Rosdesztvenszkit fölmentették. Duma helyett katonai diktatura.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10

Rosdesztvenszkit fölmentették. Rosdesztvenszki! Félig elfeledett név, pedig vele függ össze a keletázsiai orosz uralom rombadőlése. O vezényelte Oroszország végső büszkeségét és reménységét: a balti flottát. Togo admirális a csuzimai tengerszorosban megsemmisítette az orosz tengeri haderő utolsó használható részét. A pétervári haditörvényszék most tárgyalja a balti flotta katasztrófáját. Rosdesztvenszki admirális bírái előtt áll és szigorú büntetést kér önmagára. Bünhődni akar, a haditörvényszék azonban ma felmentette.

A forradalom pedig egyre szélesebben terjed s közel az idő, mikor a duma katonai diktatura fogja felváltani.

— távirataink:

Kronstadt, július 10. Tíz órai tanácskozás után a tengerészeti haditörvényszék a következő ítéletet hozta a Vjedomi ágyunaszádnak a japánoknak történt átadása tárgyában: Négy tiszt bűnös abban, hogy átadták a hajót a japánoknak, miért is halálra ítéltetnek, egyben azonban a kegyelmi kérvény pártolólak terjesztetik a cárr elé, akit a törvényszék arra kér, hogy az enyhítő körülmények tekintetbevételével a tiszteket zárja ki a katonaságból és fossa meg bizonyos jogaitól. Rosdesztvenszki tengernagyot és a többi vádlottakat felmentették.

Pétervár, július 10. A birodalmi дума tegnap egyhangulag elhatározta, hogy az összes állami, egyházi és korona-birtokokat a parasztok javára kicserélik.

Pétervár, július 9. (Duma.) A délelőtti ülés jelentéktelen kérdésekkel foglalkozott. Délután folytatták a biallsztoiki események tárgyalását. A vita igen élénk volt. Az ülés végén két interpellációt tárgyaltak, a melyek egyike Meller-Zakomarszky tábornoknak Szibériában elkövetett törvényellenes cselekedeteire, a második a kormánynak az agrárkérdés tárgyában kiadott lázító hivatalos közleményére vonatkozik.

Pétervár, július 10. A forradalom lelküzdésére alakult szövetség tegnap gyűlést tartott, amelyen több szónok bejelentette, hogy a dumát valószínűleg fölcsatolják és katonai diktátorra bizzák a kormányzást, mert az összes hazafias szövetségek ezt követelik s mert a cárra a kívánság elől nem tud kitérni.

Pétervár, július 10. A forradalmárok ellen alakult harcias szövetség tegnap késő éjjel titkos gyűlést tartott, amelyen megvitatták a politikai helyzetet és elhatározták a közel harc

tervét. Az összes szónokok kíváncsúnak mondták, hogy a birodalmi dumát fölcsatolják és katonai diktatura léptessék életbe. A gyűlésen elhatározták, hogy nemzeti testőrséget fognak alakítani, három nappal a döntő pillanat előtt az összes szövetségi tagokat fegyverrel fogják ellátni és erőszakkal elfoglalják a liberális lapok nyomdáját, amelyekben aztán a néphez intézett kiáltványokat fognak nyomtatni.

Egy zsaroló gavallér merénylete.

Ismét Rónay László.

(Insultált fogorvos.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

A főváros botrány-kronikájában sűrűn előfordul a Rónay László neve. Ez a fiatalember előkelő családból származott s valamikor szép vagyonnak volt ura, de csakhamar rossz társaságba keveredett, vagyonát elverte s erkölcsileg is teljesen elzüllyedt. Minthogy foglalkozása nincs, „élni pedig csak kell”, több magához hasonló ifju urból egy csinos kis társaságot szervezett, mely a legraffináltabb családokkal tartja fenn magát. Az „esze” ennek a bandának Csettel Dóri — az Aradon is ismert „aranyifju”, — az egyes kis manővereket pedig Rónay támogatja, aki veszedelmesen jó vívó és rettegett krakéler hírében áll. Rónayt a banda érdekében kifejtett működéséért már több ízben véresre verték, tavaly ilyenkor a Vampetichben volt egy nagy botránya. De ez az apró körülmény nem csüggesztette el a kiváló férfit s most egy újabb merénylettel beszélget magáról.

Prohászka N. Ignác kerepesi uti fogorvoshoz a múlt héten beállított Rónay László s a fogorvos kérdésre előadta, hogy a fogait akarja tömteni. Prohászka hozzá akart fogni a műtökhöz, mikor megszólalt Rónay:

— Tulajdonképpen nem ezért jöttem magához. Pénzre van szükségem. Adjon erre a váltóra 6000 koronát.

Ezzel kihuzott egy váltót, melyet egynéhány obskurus aláírás díszített. A fogorvos meglepődött és kijelentette, hogy pénzületekkel nem foglalkozik.

— Ugyan ne beszélj, hiszen minden zsidó uzsorás — felelte kedélyesen Rónay.

Miután Prohászka nem volt hajlandó a kért összeget kifizetni, Rónay revolvert rántott elő és azt Prohászka mellének szeggezve kiabálta:

— Fizesz zsidó, mert megmutatom az orosz táncot!

Közben a Prohászka tanonca, aki az ajtónál hallgatózott, benyitott az orvos szobájába, mire Rónay diszkrétan eltávozott. A tanonca kívül a jelenetnek fültanuja volt Breier Vilmosné is.

Este Prohászka a Pannonia szállóban találkozott Rónayval. Ez megszólította a fogorvost.

— Mi van a pénzzel?

— Ugyan kérem ne moleztáljon örökösen, inkább nézzen valami foglalkozás után, — felelte Prohászka.

Erre Rónay felemelte nehéz vasbotját s többször fájbevéadta Prohászka, aki a nehéz ütések alatt összeroskadott. Midőn magához tért, elcsúszott házi orvosához, Zboray Béla dr.-hoz, ki sérüléseiről lát leletet vett fel.

Együttal feljelentést tett a rendőrségnél Rónay ellen zsarolás és testísértés miatt. Csak az a különös, hogy a rendőrség miért tartotta az egészet titokban?

A megcsalt férj tragédiája.

Ujabb részletek a marosvásárhelyi drámáról.

Az asszony és az udvarló vallomása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10

A marosvásárhelyi véres családi dráma egyes részleteit még mindig homály borítja. Csak annyi bizonyos, hogy Fülöp Lajos honvédhadnagy revolverlövessel halálosan megsebesítette Oreskovits Jenő rendőrkapitányt ennek saját lakásán s a dráma oka az alkapitány felesége, a kinek a hadnagy udvarolt. A gyászos eset kényesebb részleteiről, meg hogy az utolsó tragikus kimenetelű jelenet hogyan folyt le, sok mindenfélét beszélnek a városban, de mivel a férj és az udvarló közti viaskodás szemtanuk nélkül történt, valószínű, hogy a részleteket teljes hitelességgel csak a vizsgálat fogja majd kideríteni.

Ma különben vallott a hadnagy a saját ézredese előtt és nyilatkozott a szép asszony is, aki erősen hangoztatja ártatlanságát. A férj még mindig élet és halál között lebeg.

(Hogy történt a dráma?)

A dráma lefolyásáról ma a következő újabb részleteket jelentik Marosvásárhelyről:

Oreskovits és neje vasárnap Fülöp Lajossal együtt mentek a színházba. Az első félvonalas utáni szünetben Oreskovits elment cukrot vásárolni és mikor visszajött a nézőtérre és ránézett a feleségére meg a hadnagra, megfagyott ereiben a vér. Nem látott valami nagy dolgot, csak apró, finom megfigyeléseket tett. Egy tekintet volt az egész és ebből mindent megtudott. Azt mondta, sietős dolga van, ne várják be az előadás végét, menjenek haza. Fülöp is velük ment. A kapunál elváltak, az asszony bement a házba, a hadnagy hazament, a férj pedig átment a tulso oldalra és egy darabig lefelé ment abban az irányban, melyben a rendőrkapitányság van. Ezután visszafordult és besurrant s 85-ik számú házba, ahol egy barátja, Borosnyay százados lakik. A százados nem volt otthon, de Oreskovits elkérte a lakáskulcsot és bement a kapitány dolgozószobájába. Itt lesben állott az egyik ablakhoz. Hosszu ideig nem látott semmit, de azután látta, hogy felesége bezárta az ablakot, meggyújtja a hálószobában a lámpát, azután meghuzza a függönyöket.

Tíz perc múlva egy alak jelent meg a kapu előtt, akiben Fülöp hadnagra ismert. Kulcsa volt a kapuhoz, megforgatta a zárbar, azután eltűnt a házban. Oreskovits néhány pillanatig még ott állott az ablakban, azután kirohant az utcára, egyenesen a háza kapujának és döngölni kezdte az öklével. Miután nem kapott választ, betörte hálószobájának ablakát, és bemászott a szobába. Itt feleségét ágyban találta, nyugodtan olvasva.

— Hol van a hadnagy? — kiáltotta Oreskovits. Megcsalt becsutelen bestia, megöllek!

Az asszony hihetetlenül hideg maradt. A cselédek, akik a nagy zajra berohantak a szobába, azt mondják, hogy az asszony meg se mozdult, hidegen, kimérten így szólt:

— A hadnagy nincs itt, nem is volt itt. Nézze meg, ha nem hiszi. Ugy látszik, maga részeg.

Oreskovits azonnal tudta, hogy történhetett a dolog. A hadnagy a hátsó ajtón elmenekült, amíg ő a kaput döngötte. Azután elrohant Fülöp lakására, aki akkor már az ágyban feküdt.

— *Bitang, tolvaj, megcsaltál, elcsábítottad a feleségemet!* — ordította a rendőralkaptány.

— *Maga örült!* — felelte a hadnagy. Mi ket beszél össze-vissza?

— *Te bitang, gazember!* — ordította Oreskovits.

A hadnagy erre kiugrott az ágyából, felöltözött, felkötötte kardját, magához vette revolverét és Oreskovitsal együtt, átment ennek lakására. Itt megismételte és becsületszávára kijelentette a férjnek, hogy ő ártatlan az egész dologban. Azután felszólította Oreskovitsot, hogy vonja vissza sértéseit.

— *Dísznő, gazember!* — dühöngött tovább a férj.

A hadnagy erre elővette revolverét és kétszer Oreskovitsra lőtt, aki rögtön összeesett.

A rendőralkaptányt a kórházba szállították, ahol állapota ma is aggasztó; mozdulatlanul, érzéketlenül fekszik ágyában.

(A hadnagy kihallgatása.)

A honvédkerületi parancsnokság megbízásából ma kihallgatta Fülöp hadnagyot ezredese. A kihallgatás négy szem között történt, amikor az ezredes felhívta Fülepet, hogy becsületszávára tegyen valamást. Hogy Fülöp mit mondott, az nem került nyilvánosságra. A városban ugyan beszélnek Fülöpnek ezredesével szemben történt vallomásáról, de ez nem tarthat igényt a hitelre, mert nem tételezhető fel, hogy Fülöp vallomását bárkinek is elmondotta volna.

Mondják, hogy a hadnagy beismerte azt, hogy az asszonynál volt és hallván a férj dörmögését, a családok segítségével elmenekült. A hadnagy az eset alkalmával polgári ruhában volt.

Oreskovitsné szobájába bezárkózott és senkit sem fogad. A férj állapotáról nem igen érdeklődik. Oreskovits meglovetésekor az első segélyt Szekody dr. nyújtotta, kivéla megsebesült még néhány szót váltott.

A honvédhadbíró ma Kolozsvárról ideérkezett. A családok ma is azt vallották, hogy nem látták a hadnagyot a házba belépőzni, vagy kiszökni onnan.

(Az asszony védekezik.)

Oreskovits Jenőné ma a következőket mondta egy újságíró előtt:

— *A férjem elvesztette az esztét. Pletykák-nak hitt, ez okozta a veszedelmet. Egészen ártatlan vagyok én is, a hadnagy is. Rettenetes egy ilyen hosszú, kellemetlen botrányba keveredni ártatlanul...* Ennek sohasem lesz vége! Ezt nem bírom ki...

Ekkor sirni kezdett és nem tudott többet mondani. A buszonhatáros csinos asszonynak első férje főhadnagy volt. Szabó Farkasnak hívták és Bésztercén volt az állomása. Három évig élt együtt a feleségével, amikor megmérgezte magát és rögtön meg is halt. Tettének okát nem ismerik, de különféle pletykák keringtek a mérgezés okáról.

A szép fiatal özvegy félévvel a temetés után megismerkedett Oreskovitsal, aki akkor szintén főhadnagy volt. Rövidesen szerelmi viszony fejlődött ki közöttük és elhatározták, hogy egymáséi lesznek. De mert nem volt pénzük kaucióra, Oreskovits lemondott főhadnagyi rangjáról és rendőrtiszt lett.

IRODALOM ES MUVESET.

A színház műsora:

Szerda: A koldusgróf, operett.
Csütörtök: Gyöngyélet, bohózat.
Péntek: Constantin abbé, vígjáték. Ujházi Ede vendégfőléptével.
Szombat: Pont-Biquet család, színmű. Ujházi Ede vendégfőléptével.

* Ujházi vendégjátéka. A Nemzeti Színház örökös tagja, a magyar színpadok örökös díszje, Ujházi Ede ismét Aradra jön a hatvan, hogy három legkiválóbb alakítását: *Constantin abbé*, *Pont Biquet* és a *Cigányt* az aradi közönségnek eljátszassa. A mesternek az elmúlt téli évadban aratott emlékezetes nagy sikerrel után, a közönség fokozott érdeklődése előzi meg mostani vendégszereplését. Ujházi csütörtökön érkezik Aradra s pénteken a *Constantin abbé* főpróbáján már részt is vesz.

* Sabinnók helyett Gyöngyélet. Tekintettel azon rendkívül nagy sikerre, melyet a *Gyöngyélet* című kacagtató katonai bohózat eddigi előadásai arattak, a színház igazgatósága a csütörtökre kitűzött *Sabinnók elrablása* helyett ismét a *Gyöngyélet*-et tette műsorra, míg a Sabinnók előadását a jövő hétre halasztotta.

* Vasárnap délután gyermek- és népeledadásul mérsékelt helyárak mellett *Aranyhajú Tündér Ilona* és *Aranylú tündérlányfi* vagy a *Vasorru bála* kerül színre, a főszerepekben Biró Irén és Hunyadyneval. A darabban Várnay, Beregi és Benkőné játsszák a nagyobb szerepeket, ugyancsak vezető szerephez jutott Borbély is, aki Kakadu szerepét kreálja.

* Amire születünk. *Luz Terka*, akinek írásait előnyösen ismeri lapunk olvasóközönsége, fentí cimen rendkívül érdekes regény-kötetet bocsájtott újabban a nyilvánosság elé. A könyv a Légrády Testvérek cég kiadásában jelent meg. Ára 2 korona 40 fillér.

Felhő Rózsit elítélik.

Baj van az automobilal.

Csutak Károly vádol.

Arad, július 10

O Buffalo, O Felhő Rózs! Tomahawk és muzsikáló automobil! Hát nem boldogok az aradiak? A levegő telis-tele van érdekesnél érdekesebb szenzációkkal. Es mi kell még egyéb? Elvégre a római pápa nem jöhet el Aradra nyaralni, csak azért, hogy a mindig érdeklődő aradiak belekerüljenek a szenzációkba. A meglevők ugyis lekötik a közönség idegrendszerét s így eshetik meg, hogy az utcán járókelők néha azt sem tudják, hogy hol pihentessek meg tekintetüket: az orgonáló vörös automobilon és a fehérsapkás primadonnán, vagy a rézbőrű aszín- és egyéb in indianokon. Minthogy pedig a nagy nyilvánosság előtt lejátszódó eseményekről anélkül is igen jól értesül a közönség, álljunk meg egy percre és pillantsunk be az aradi kihágási bíróság hivatalos helyiségébe.

Déli tizenkét óra van. Berecz Ferenc alkaptány nagyokat fúj a tikkasztó hőségben és egyéb dolog híján legyeket fogdos. Már egész légygeneráció hevert a gyászos csatatéren, amikor a kedélyes alkaptány orrát különös illat üti meg.

— Ez benzin — mondotta teljes határozottsággal a kihágási bíró, miközben Jules Verne modorban idegesen várta a fejleményeket.

És a benzin illat következményei, amint azt Berecz jól sejtette, nem maradtak el. A nyitott ajtóban megjelenik Felhő Rózs, hű csatlósa, Tibiessi Kálmán kíséretében.

— Jó napot. Megidézték, — köszönt be amerikaias rövdességgel a primadonna.

— A nevet kerem — volt rá a válasz, mintha bizony Berecznek nem lett volna elég alkalma megismerni a kihallgatásra jelentkezőt.

— Felhő Rózs! vagyok s ez itt Tibiessi Kálmán, a sofföröm.

— Foglalkozása és állandó tartózkodási helye?

— Színész és vagyok Szegeden.

— Ön ellen és sofförje ellen az a panasz merült föl, hogy gyors hajtással, azaz — bocsánat!

— gyors... izé, automobilozással veszélyezteteli a

közbiztonságot, jól lehet, egy rendőr már figyelmeztette a kihágási törvények szakaszára.

Mintha egy apagyilkos állana előtte, olyan rideg a Berecz hangja.

— De nemcsak a rendőr jegyzőkönyvéből tűnik ki, hogy az automobil lenyakazásával fenyegeti az utcán járókat, hanem Csutak Károly temetkezési vállalkozó is főjelenítette nagyságát, mivel tegnap a legkomolyabban veszélyeztetette életét.

Ez a főjelenítés, amint azt Berecz a már elkészített jegyzőkönyvből fölolvasta, tényleg meglepett. Mert hát Csutak szíves készséggel eltemetvén ugyan embertársait, de sértett önértéssel tiltakozott az ellen, hogy esetleg a művész szíven szóló automobilja intézkedjék az ő agyongázolása iránt...

Felhő Rózs nyugodtan végighallgatta a vádat és védelmére csak annyit hozott föl, hogy tudomás szerint a sofför a törvényesen megengedett gyorsággal hajtja a masinát.

— Akkor hát a sofför a hibás — fejtette meg Berecz a bonyodalmas bűnügy rejtelmét.

Felhő Rózs rosszat sejtett. Az első pillanathoz eszébe ötlött az a rémes gondolat, hogy Tibiessi Kálmán urat olasz mivolta ellenére is lecsukja. Akkor pedig ő Aradon reked. Így érthető az idegesség, amellyel az esetleges büntetés nagysága iránt érdeklődött, mondván:

— Es mennyit kaphat ezért a sofföröm?

— Kaptat nem igen kaphat — volt a lakonikus válasz. Inkább fizethet úgy ötven korona körül. Amint azt illeti, hát kaphat is: öt napot, ha nem fizet.

— Nem tehetne egy napi fogsággal megváltani az ötven korona pénzbírságot? — alkudott a primadonna, amint az jó háziasszonyhoz illik. — Azért mondom, mert, ha lehet, inkább fizetnék öt pengőt a sofförnek, csak hogy üljön le az az pot. Így még mindig megtakarítanék negy nát és legfeljebb egy napig nélkülözöm mobilt.

Berecz nem ment bele az alkuba, de idelett sem hozott, mivel a vizsgálat adatai kiegészítéssel szorulnak. Azzal a kijelentéssel, hogy valószínűleg szeptemberben új tárgyalást kell ez ügyben tartani, a kihallgatást befejezte.

Felhő Rózs megvesztegető mosolylyal bucsuzott a komor kihágási bírótól és zajtalanul ellibbent. Lassankint ellillant a benzin illat is és csak a primadonnának a jegyzőkönyvben megörökített névvel emlékeztette a kihágásokban újra elmerülő bírónem mindennapi vádlottára.

Sternberg a császárról.

Támadás a közös miniszterek ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10

Az osztrák képviselőház mai ülésén Sternberg Albert gróf, a Reichsrath fenyőgyereke, ma ismét egyikét tartotta szoknak a beszédeknek, amelyekben vaskos humorral fűszerezett gorombaságokat vágdos az uralkodó, a dinasztia, de különösen kedvencei: Goluchowski és Pitreich felé. A beszédről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

— Nem szabad elfelejteni, — mondta többek között Sternberg gróf — hogy Ausztria és Magyarország között nagy különbség van. Ausztriának árpámentje van, Magyarországnak álkirálysága. Magyarországon a királyság nem játszik semmiféle szerepet. Ausztriában a parlamenttel vagyunk úgy. A viszony olyan, mint ha egy kocsi elé telivér lovat és tehenet fogának. A telivér huzza a kocsit, míg a tehen csak a telivér mellett ballag. Magyarország a telivér, Ausztria a tehen.

Sternberg ezután áttért Goluchovskí gróf külügyminiszter szereplésére a delegációban és azt mondja, hogy Goluchovskí, mint a görény, bokorról-bokorra csuszott, mindenkitől koldult, de minden felelősséget el akart hárítani magáról. A magyar delegáció összes tagjait kérte, hogy ne bánták és ne követeljék a fejét. Azután — folytatta beszédét a gróf — Goluchovskí megérkezett a delegációba. Ez az ember — egy gavallér — szemtelen gögös fráter . . .

Elnök rendreutasítja a szónokot.

Sternberg (folytatva beszédét): Az osztrák delegátusokkal úgy bánt, mint a francia szakácsával, akinek kosztján nem nagyon soványra ette magát. Ezután az uralkodóról beszél Sternberg és többek között a következőket mondta róla:

— A császárnak végrehajtó akarata kétről-tre változik és minden harmadik héten lenkezője annak, a mi három héttel azelőtt volt.

Elnöki rendreutasítás után a gróf így folytatja szavait:

— Bocsnátot kérek, én ezt bebizonyítottam. Szememre hányják, hogy én heves beszédek intézek Ischl és Schönnbrunn felé. En most hivatkozni fogok egy emberre, akiről senki sem mondhatja, hogy nem lett volna egészen varagelb, mert annak még a neve is az: Windischgrätz tábornagyra, aki 1848-ban azt mondta Ferdinánd császárnak: „Nekem Ausztriát császárságának akarata ellenére meg kell mentenem.” Ez Ferdinánd alatt mégsem történhetett az, hogy Szerbia azt mondhatta volna Ausztriának: Múltóságán alulinak tartja Ausztriával tárgyalásokba bocsátkozni. De nem történhetett meg az sem Ferdinánd alatt, hogy *az* külügyminiszternek a bíróság előtt állt azt a szemrehányást teszik, hogy ő

elnök harmadszor is rendreutasítja Sternberget, aki ezután így fejezi be beszédét:

— Ha Ausztria Magyarországgal sikerrel akar megküzdani, akkor Ausztriába be kell vezetni azokat a szabad, liberális intézményeket, amelyekkel Magyarország bír.

Eötvös küzdelme Barabással. Olay Barabás ellen.

(Beszélgetés Eötvös Károlylyal.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

Mint az országgyűlési tudósításban is olvasható, Justh Gyula házelnök ma bejelentette a képviselőháznak, hogy Barabás Béla lemondott az aradi mandátumról és a Ház felhatalmazta az elnököt, hogy intézkedjék az új választások iránt. Az elnök levele valószínűleg még a héten megérkezik Aradváros központi választmányához. Barabás Bélától ma sem érkezett még értesítés az aradi függetlenségi párt-hoz s így az elnökség nem is tett semmiféle intézkedést.

Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma Budapesten Barabás Bélának az aradi mandátumról való lemondásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Barabás ezzel a lemondással is elkészett. (?) Egy újságíró előtt Barabás Béla erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Idejében, még vasárnap adtam át leveletem Lázár elnöki titkárnak. Hogy Justh nem kapta meg idején és nem a hétfői ülésen, hanem csak ma hirdette ki a Ház előtt, az nem tartozik reám. En

megtettem kötelességemet, a többivel nem törődöm.

Az Eötvös-párt szervezkedése.

A VII. kerületi Eötvös párt ma este az Arena-uton levő Pálma-vendéglőben pártvacserával egybekötött értekezletet tartott, amelyen Olay Lajos, Fried Lajos függetlenségi és Achim L. András szociálista képviselő is megjelent.

Süsz István pártelnök megnyitója után Körösy Sándor, Benedek Dezső, Herzfeld Lajos és Fried Lajos mondtak beszédet, majd Olay Lajos országgyűlési képviselő emelkedett szólásra:

— Én ugyanannak a pártnak vagyok a tagja, amelynek kötelékébe Barabás Béla is tartozik: a függetlenségi pártnak. Csak hogy nem a kormánypárti függetlenséginek. Nem jöttem Barabást leszólítani, de jöttem hazánk érdekében. Nem jöttem Eötvöst sem dicsérni, mert ő arra nem szorult rá. Gyönyörűen megírta ő maga, hogy a magyar nemzet politikai életében két meder van: az egyik császári gazoké, a másik a becsületeseké. Hogyan lehet az, hogy az utóbbitól Eötvös kimaradt? Bár egy pártba tartozom Barabással, minden erőmből ohajtom, hogy a VII. kerületnek Eötvös legyen a képviselője. Eötvös mellett Barabás, de mindenki, kicsiny és ha áben.

Azután Olay hosszasan méltatta még Eötvöst.

Percekig tartó taps és éjenzés zúgott fel, amikor Eötvös Károly beszélni kezdett:

— Uraim, engem barátaim és a választókerület közönségének a bizalma felhívott, hogy vállalkozom el ennek a kerületnek a jelöltségét. Belenyugodtam, de nem minden tündés nélkül. Elborult a fejem azon, amit most láttam. Harmincegy évvel ezelőtt éltem át ugyanilyen időt, amikor Deák Ferenc élt és én is a többség sorában voltam. Láttam a hatalom után tülekedőket. A hatalomhoz dörgölőzni, akkor is jól esett. Az élvezetek gyümölcsös kertje akkor is virágzott. Elmentem én is a kert mellé. Benéztem. Láttam, hogy nagyon éhes emberek rohanták meg a termőfát, de nemcsak a gyümölcsöket szedték le, hanem a fát is ki-döntötték. Undorodva visszafordultam, mint most is, amikor az eset megismétlődött.

Nagykorönsön azt mondtam, hogy ahol a hatalom esztelen, oda nem megyek. A nemzet, mintha mákonyt evett volna, mámorban uszik. Nem megyek oda csak azért, hogy a gyümölcs-szedő kezeket lássam. Sok nagy embert láttam, aki kicsiny lett, sok hangosat, aki nem lett nagyobb. Az idő fordul, az igaz karakter azonban nem. A mámor mulik, én pedig állok, amíg élek és a nemzet parancsolhat velem. Győzünk, vagy sem, mellékes. A polgárok nagy része már felébredt. Harcba megyek, ösztözni azonban nem akarok.

Ezután az általános választói jogra tért és azt mondta, hogy amíg a parlamentben 40—50 szociálista képviselő nem lesz, addig a klerikális-feudalis összeesküvés ellen nem lehet küzdeni.

Vacora alatt Barabás pártiak vonultak el a vendéglő mellett és Barabás-kortár-nótákat énekeltek. Osszetűzésre nem került a sor.

Eötvös — Barabásról.

Egy újságíró ma megkérdezte Eötvös Károlyt, hogy miért kereste fel őt Barabás Béla többször az utóbbi napokban és miért említette bécsi szereplését? Eötvös erre így nyilatkozott:

— Az én viszonyom Barabással baráti s így erre a kérdésre nem felelhetek. Kijelentéseit nem reprodukálhatom, — ömialta. Az én észrevételem az, hogy Ba-

rabás a változott rendszerhez simulva viselkedett, talán kissé ernyedten.

Az újságíró ezután megkérdezte, hogy mi igaz abból, hogy a Khuen-obstrukció idején a függetlenségi párt az elmaradt elnökségért nagyobb kártalanításban akarta részesíteni Barabást.

Eötvös erre a kérdésre így válaszolt:

— Hallottam erről. Nekem is mások mondták. Bizonyosat nem mondhatok.

Barabás Nagykorönsön.

Hír szerint abban az estben, ha Barabás Béla megbuknék a VII. kerületben, a nagykorönsiek a Gubody Ferenc lemondása folytán ma megüresedett mandátummal Barabást kínálják meg.

HIREK.

— Az autonóm vámtarifa. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház pénzügyi bizottsága mai, Széll Kálmán elnöklete alatt tartott ülésén az 1906. évi költségvetést tárgyalta. A kereskedelmi szerződések tételénél Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter azt a pótlást indítványozta, hogy az osztrák-magyar vámtarifa alatt az 1906: III. törvények alapján életbeléptetett és a magyar korona országaira érvényes autonóm magyar vámtarifát kell érteni.

— Szerb-bolgár szövetség ellenünk. Tegnapelőtt kormánytanács volt Belgrád-ban, melyen a legutóbbi bécsi jegyzékkel foglalkoztak. Együttel elhatározták, hogy két könyvet adnak ki, mely állítólag igazolni fogja a szerb kormány eljárásának korrekt voltát. Időközben a hangulat Szerbiában erősen Pasics ellen fordul. Ot okolják a vámháborúért s azt hányják szemére, hogy tulságosan lekötötte magát a francia Creuzot gyárnak; azért oly merev a szállítási kérdésben. Ugy látszik, Szerbiában Németország segítségére számítottak. Legalább egy belgrádi távirat arról szól, hogy Pasicsnak az a reménye, hogy Németország Szerbia segítségére fog sietni, alaptalanul bizonyult.

Szofia-ból sürgönyzik: Simics itteni szerb követ tegnap két óráig tartó megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel. A követ lépéseket tett az iránt, hogy a bolgár kormány Szerbiát az Ausztria-Magyarországgal való vámkonfliktusban olyképp támogatassa, mint a januári konfliktus alkalmával. Politikai körökben az a vélemény uralkodik, hogy a bolgár részről teendő könnyítések ezuttal is vasuti tarifaengedményekre fognak szorítkozni.

— Az aradvárosi adókvető bizottság I. hó 12-én csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza emeleti kisterme melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetési listástrom 1370—1447. tételei alatt felsorolt u. m.: rőfős kereskedők, rövidáru kereskedők, ruhakereskedők, sátor állítók, sertés-kereskedők és kupecak, sörcsarnokok és sütők 1905. évben három év tartamára való érvénynyel megállapítandó III. oszt. kereseti adóját tárgyalja. Míró az érdekeltet azzal értesítettnek, hogy a javaslat elleni kifogásokat ezen bizottság előtt írásban vagy szóval előadhatják.

— Az eredménytelen kvótatárgyalások. Budapest-ről táviratozzák: A magyar kvótabizottság elnöke, Földes Béla elkészítette jelentését, melylyel a bizottság tudatja, hogy az osztrák küldöttséggel való írásos és szóbeli tárgyalások eredményre nem vezettek. A jelentés bőven magyarázza a magyar küldöttség álláspontjának helyességét és arra a következtetésre

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 10.

Amerika 1½ olcsóbb. Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 35,000 métermázsza buza 5 fillérrel magasabb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Béti tőzsde.

Buza októberre	7.58—7.59
Rózsa októberre	7.89—7.90
Zab októberre	6.45—6.46
Tengeri júlusra	6.12—6.13
Új tengeri 1907-re	5.54—5.55
Áprilisi buza 1907-re	6.53—6.54

Készlet 5 órákor:

Buza októberre	7.59—7.60
Rózsa októberre	7.89—7.90
Zab októberre	6.45—6.47
Tengeri júlusra	6.12—6.13
Új tengeri 1907-re	5.54—5.55
Áprilisi buza 1907-re	6.57—6.58

Irányszat szilárd.

Zárás 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	670.25
Magyar hitelrészvény	807.50
Leszámlolóbank részvény	508.—
Rima-Murányi vasmű részvény	572.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	675.50
Közúti vasút	579.—
Városi villamos vasút részvény	319.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	8.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	9.50

Budapest-kőbányai sertéskezeldelem.

— Július 10. —

Magyar diszrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 115—118 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 118—120 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 122—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm sulyban 124—126 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 120—122 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm sulyban 124—127 fillérig.

Sertéselészat: Július 7. napján volt készlet 58,270 darab, július 8. napján főlajtatott 23 darab, július 8. napján elszállított 826 darab, július 9. napján maradt készlet 57,467 darab.

A hízott sertéselészat irányszata: Élénkebb.

NAPIREND

Július 11. Szerda. Róm. kath. naptár: Pius püspök. — Protestáns naptár: Placid. — Görög-keleti naptár (július 28.): Cir. és J. erek. — A nap két 4 óra 13 perckor, — nyugszik 7 óra 55 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerinti, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, zivatarok.

Július 11. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Július 15. Az országos szállóalkalmatosság részvény-társaság főlajtatás alatt közgyűlése délelőtt 11 órákor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

Július 25. Az új-szent-annai ifjuság Anna-bálja (Wéger-kerthelyiség.)

Augusztus 5. Az aradi könyvnyomdászok szakegyesületének tancmúlatsága (Városliget.)

CSARNOK.

Boszorkányok a kancellárián.

Irta: Seress László.

(Vége.)

Boszorkányok a kancellárián! „Ilyet se láttak még ezek a falak” — írja Batthyányi Károly, Nádasdy Ferenc horvát bánnak. — „De hát a Főlség parancsa nem szolgálhat az udvari királyi kancelláriávali concertationális tárgyalás ügyévé” — így hát annak haladéktalan fogadtatását kéri a miniszter a bántól. A bann Szaicz János zágrábi alispánt bizta meg vele, hogy teremtsen elő néhány boszorkányt, javából, hádd küldjék Bécsbe, „isten tudja, a céljuk van velük”. — Az alispán teremtett néhányat és beliforlalt őket a báni palotába. Innen Peharnik Ferenc biztos felügyelete mellett titnak eresztették őket. Ez a Peharnik hársjövét hosszú jelentésben számolt el küldetéséről.

— Május 26-án érkezett, — úgy mond — boszorkányokkal a kancelláriára, ahol egy-egyben nagy csődület támadt az ő védelmére. Mindenféle nagy és előkelő urak jöttek, mert az egyik boszorkány még nagyon fiatal és nagyon szemrevaló volt, körülötte forogt a legtöbb látogató. Először csak urak jöttek megsejlelni a boszorkányokat, de később

sőbb igen sok „déma és frája” jött, akik előtt az urak majd hasra vágódtak és akikről csak később derült ki, hogy csupa főhercegasszony volt. Ezek a nagy dámák beszélgetni kezdtek a boszorkányokkal, sőt az egyik még is simogatta a ruháját, annyira bátor volt. Vagy két óra hosszat tartott így a látogatás, amikor egy tiszt jött és mondott valamit az ott levő tisztek egyikének. Erre azyszeriben nagy kavargás támadt. Mindenkit kiküldtek a szobából. A butorokat elrendezték, mindent letörölték, szagos vízzel öntötték tele a falakat és minden ajtóba fehér ruhás, magas katonák álltak, kivont karddal. A legfiatalabbik boszorkány azt hitte, hogy most már az utolsó óra ütött és bizonyára ériük jött a sok katona. Borzasztóan sirt és a földre vetette magát. Csak nagy nehezen hitte el, hogy a katonák azért állnak az ajtóban, mert mindjárt eljön a királyné, hogy őket kinnaligassa.

Közben bejött a szobába a kancellár, aki „nagyon félhetett, mert négy katona lépdelt előtte kivont karddal”, mondja a jelentés, majd miniszterek is jöttek, akik mind arratanították ki a biztost, hogy miket feleljen, ha majd a királyné kérdezi fogja. Az egyik arra tanította, hogy „szidja ezt a hitvány népséget”, a másik, hogy feszesen álljon a Felső előtt és hangosan feleljen minden kérdésre. A boszorkányoknak meghagyták, hogy ne merészeljenek sokat fecsegni és a Felsőnek igennel, vagy nemmel feleljenek. Ha többet mernek mondani, nyomban leütik a fejüket. Egy óra telt el ilyesformán megint, mire néhány magas katona jött, trombitaszó hallatszott, mozgás támadt mindenütt és egy tiszt azt parancsolta a boszorkányoknak, hogy térdeljenek le, mert a királyné érkezik. Mindenki térdre borult és így várták a királynét, aki néhány perc múlva tényleg meg is érkezett. Sok asszony („déma és frája”) volt vele és sok tiszt, csupa aranyrojtos és bársonykabátos. A kancellár valamit mondott a királynénak, mire ez kezét nyújtotta neki, amit a kancellár megcsókolt. Aztán egy tiszthez szolt valamit és utána nyomban a boszorkányokat nézte meg. „Először nem szolt semmit, csak nézte őket. Aztán a kancellár felé fordulva, így szolt:

— „Eppen olyanok, mint mi vagyunk, az azt hiszik róluk, hogy boszorkányok! Hihetetlen!”

Később kérdezte a biztost, milyen volt az utazás, hogy viselték magukat a vádlottak, el-lenszegültek-e valami parancsnak, és mikor a biztos elismerte, hogy nyilatkozott róluk, a fiatalabb boszorkányhoz fordulva így szolt:

— Még leány vagy?
A szegény teremtes minden szót, szót, szót, és nem tudott, vagy nem mert válaszolni. A királyné biztatta:
— Ne félj! Nem lesz bántódásod, csak beszélj!

De bizony egy hangot se lehetett kivenni a szegény, megkínzott leányból. A királyné tehát az öregebbiktől kérdezte meg, hogy mivel vádolják, mire az öreg nagy bőbeszédűséggel el kezdte mesélni a maga ügyét, égre-földre esküdözvén, hogy soha sem szakadt el az istentől és hogy egyedül üdvösségét az Úr Jézustól várja. A királyné háta mögött egyre integetett néhány ur, hogy hallgasson, hogy már eleget beszélt, de az öreg asszony nem zavartatta magát és csak folytatta a mondakáját. A királyné se zavarta meg, hanem végighallgatta az egész históriát. Aztán megint a kancellárhoz fordult és azt mondta neki, hogy vezettesse az asszonyokat egy fogalmazó elé, vétesse fel velük jegyzőkönyvet és a királyi ügyigazgató nyilatkozzék három nap alatt, büntösek tartja-e őket, vagy se. Ha nem büntösek, aonnal szabadon eresztendők. Ezzel sarkon fordult és a sok asszonynyal és urral eltávozott.

Hogy ezután mi történt, azt persze nem tudja és nem is mondja a biztos, sok helyütt naiv, de épp ezért őszinte jelentése. Az azonban tény, hogy 1756. június 12-ikén Mária Terézia elrendelte, hogy ezentúl minden boszorkánypör iratai a báni tábla útján hozzája felterjesztendők és hogy az ő megerősítése nélkül boszorkányt elégetni többé nem szabad. Ilyen statumot dolgozott ki a horvát nemzetgyűlés is, aminek eredménye lett aztán, hogy 1752. óta többé egyetlen boszorkányt sem végeztek ki, legalább írás, feljegyzés, vagy akta

ilyesféle halálos ítéletről sehol sem találtatott. Egy 1758-ban kelt királyi leirat pedig boszorkányozás címén még a pör megindítását is megtiltotta úgy, hogy ettől az időtől kezdve még a boszorkánypöröknek is minden nyoma elveszett. A kancellárián megjelent boszorkányok úgy látszik, tehát nagyon jó benyomást gyakoroltak a királynőre!

IDEGENEK ARADON.

— Július 10. —

Fehér Kereszt száloda. Bronts Ernő kir. járásbíró Nagybeeskerek. — Hajdu Antal postatiszt Borosjenő. — Krasznay István polg. tanár Budapest. — Schuller Frigyes utazó Budapest. — Schütz József patikus és családja Pankota. — Ujhely Kálmán birtokos Budapest. — Drája Sándor birtokos neje Kristyór. — Kohn Géza jegyző neje Kristyór. — Világosy József dr. ügyvéd Budapest. — Balonyi László neje és nővére Temesvár. — Szendré Béla földbirtokos Lugos. — Ráth Panika földbirtokos Dombiratos. — Ráth Jánosné földbirtokos Dombiratos. — Ráth Antal földbirtokos Dombiratos. — Ráth Ernő földbirtokos Dombiratos. — Telbisz Alajos földbirtokos neje Bánhegyes. — Blau Gyula utazó Lugos. — Barcsay Adorján jogszigorló Déva. — Hatselbach Emil kereskedő Lugos. — Prokopp Gyuláné jószágigazgatóné Kevermes. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Benesch Simon utazó Bécs. — Székely Lajos mérnök Budapest. — Wolfram István birtokos Diószegh. — Vertán Lukács jegyző neje Bánhegyes. — Molnár Aladár földbirtokos Déva. — Tury Aladár földbirtokos Déva. — Gemeinhard Márton építész Temesvár. — Lustig Károly utazó Budapest. — Leky István min. tan. Budapest. — Földes Géza igazgató Budapest. — Lukács János utazó Budapest. — Kelemen Dezső utazó Budapest. — Terray Imre min. tan. Budapest. — Glück József gyári igazgató Budapest. — Pick Emil utazó Temesvár. — Kohn Albert utazó Budapest. — Hegedüs Armin Arad. — Szilágyi Albert utazó Bécs. — Schauer Soma utazó Bécs. — Duschner N. utazó Nürnberg. — Lantos M. kereskedő Budapest. — Lerner Nándor utazó Budapest. — Reiner Simon utazó Budapest. — Springer Jenő földbirtokos Kunagota. — Salamon Dezső utazó Budapest. — Németh Lajos földbirtokos Lugos. — Janovits László magánzó Lippa.

Központi szálloda. Wittenberger József igazgató Temesvár. — Baumgarten János ügyvéd és neje Brád. — Grosz Ignác kereskedő Békéscsaba. — Schwarcz Miksa kereskedő Békéscsaba. — Stosz Ernest gyáros Stuttgart. — Karbad Antal gyáros Bécs. — Urbán I. kir. tan. Budapest. — Berczelly Odón kereskedő Budapest. — Csiky Tivadar dr. főszolgabíró Nagyhalom. — Reizinger Imre dr. gyógyszerész Borsod. — Ranzendorf I. őrnagy Gyula. — Friedman József magánzó Nagyhalom. — Balázs Sándor jegyző Kisiratos. — Niederhauser Rezső jegyző S-intye. — Dávid Jakab kereskedő Tanc. — Fehér József birtokos és családja Seprős. — Bárcs Dietfort birtokos és leányai Zaránd. — Wittenberger József igazgató Temesvár. — Keresztess Lajos jegyző Csérmő. — Kure György jegyző Szapáryliget. — Novák Péter birtokos Vaszoja. — Hager Magda tan. tónó Orcifalva. — Lohsért Katica tan. tónó Temesvár. — Spika Adél tanítónő Temesvár. — Gerdénits Alajos tiszt Kalocsa. — Róna Emil utazó Budapest.

Vass szálloda. Szimica Aranka Kisszentpéter. — Scholcz Lajos Hal Jatorf. — Strobl Miksa Vinga. — Gentics Ferenc V. ersec. — Pataki József Borosjenő. — Lovoglich Jenő Buttyin. — Künstler Dezső Buttyin. — Klamor János Buttyin. — Lázár Kornél Nagyhalom. — Eckert János Lippa. — Grünwald Bódog Versec.

Nyári színház.

Szerdán, 1906. évi július hó 11-én

A koldusgróf.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. 6 Végzet: Ascher Leo. Fordította: Mérel.

SZEMÉLYEK:

Stephenson	Szathmári A.	Slippel, koldus
Kitty, neje	Benkőné P.	Jessie, leánya
Malona, leánya	Kapossy J.	Trunk, koldus
Karinszky gróf Nyárai A.	Pennyman	K. alk
Blackwell	Faludi K.	Grab, koldus
Rendőrbíró	Révész H.	Kis Karinszky

Kendete este 8 órákor.

Nyári menetrend.

Érvényes 1908. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.									
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.
Arad ... ind.	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-39			
Sofronya ...	5-25		11-41		5-08	9-39			
Kurtics ...	5-35	8-36	11-55	4-36	5-25	10-13			
Löksháza ...	5-45		12-10		5-44	10-21			
Bánhidai major ...	5-55		12-16		5-51				
Országút ...	6-02				5-56				
Kétegyháza ...	6-10	9-00	12-26	4-59	6-05	10-40			
Kigyós ...	6-11	9-01	12-34	5-00	6-23	10-54			
Békes-Csaba ...	6-24		12-47		6-41	11-13			
Békes-Uszár ...	6-35	9-19	12-59	5-17	6-51	11-21			
Békes-Földvár ...	6-43	9-23	1-29	5-20	7-01	11-31			
Békes-Földvár ...	6-56		1-42	5-31	8-02	11-55			
Békes-Földvár ...	6-57		1-44	5-32	8-03	11-56			
Mezőberény ...	7-07	9-42	1-54		8-13	12-11			
Gyoma ...	7-31	10-02	2-18	5-59	8-47	12-40			
Mezőtúr ...	7-36	10-07	2-25	6-04	8-52	12-45			
Pusztai Pó ...	8-02	10-29	2-53	6-24	9-23	1-17			
Pusztai Tenyő ...	8-03	10-30	3-05	6-25	9-24	1-18			
Szajol ...	8-27		3-23		9-48	1-42			
Szajol ...	8-39		3-42		10-12	2-02			
Szajol ...	8-52	11-00	3-56	6-55	10-27	2-16			
Szajol ...	9-10	11-12	4-13	7-07	10-45	2-34			
Szajol ...	9-17	11-19	4-24	7-18	12-13	3-05			
Szajol ...	9-44	11-35	4-46	7-45	12-43	3-37			
Szajol ...	9-49	11-36	4-49	7-50	12-48	3-42			
Tápió-Györgye ...	10-08		5-05		1-22	3-41			
Tápió-Szele ...	10-19		5-17	8-12	1-32	3-51			
Nagy-Káta ...	10-47		5-43	8-40	2-00	4-00			
Tápió-Szele ...	11-04		5-59	8-57	2-17	4-17			
Sály-Sáp ...	11-17		6-11	9-10	2-30	4-30			
Mende ...	11-31		6-24	9-23	2-44	4-44			
Gyömrő ...	11-39		6-32	9-31	2-52	4-52			
Maglód ...	11-46		6-39	9-38	3-00	5-00			
Rákóc ...	12-11	12-59	7-13	9-53	3-14	5-14			
Kőbánya fel. p. u. ...	12-17		7-19		3-20	5-20			
Budapest k. p. u. ...	12-25	1-10	7-27	9-55	3-28	5-28			

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv. sz.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Szv. I. II.	Szv. I. II.
Budapest kpu. ind.	—	7 25	8 00	2 —	12 20	10 10	10 22
Kőbánya felső p. u.	—	—	8 10	—	12 30	10 22	10 34
Rákóc ...	—	7 37	8 17	2 13	12 37	10 29	10 41
Maglód ...	—	—	8 44	—	1 19	10 55	11 07
Gyömrő ...	—	—	8 52	—	1 26	11 03	11 15
Mende ...	—	8 04	9 00	—	1 36	11 12	11 24
Süly-Sáp ...	—	—	9 11	—	1 52	11 3	11 15
Tápió-Szele ...	—	—	9 21	—	2 07	11 31	11 43
Nagy-Káta ...	—	—	9 41	3 04	2 32	11 55	12 07
Tápió-Szele ...	—	—	9 58	—	2 52	12 13	12 25
Tápió-Györgye ...	—	—	10 09	—	3 04	12 25	12 37
Ujszász ...	örk. ind.	—	8 59	10 24	—	3 21	12 37
—	—	—	8 59	10 27	3 36	3 41	12 38
—	—	—	9 10	10 50	8 53	4 07	1 00
Szolnok ...	örk. ind.	2 55	9 23	11 09	4 00	4 14	1 30
—	—	3 19	9 36	11 23	4 13	4 33	1 50
Szajol ...	—	3 37	—	11 36	—	4 47	2 03
Pusztá-Tenyő ...	—	3 58	—	11 49	—	5 00	2 15
Pusztá-Pó ...	—	4 22	10 04	12 05	4 42	5 25	2 38
Mezőtúr ...	örk. ind.	4 49	10 05	12 10	4 43	5 26	2 41
—	—	5 13	10 28	12 33	5 02	5 55	3 07
Gyoma ...	örk. ind.	5 28	10 34	12 40	5 03	6 00	3 14
—	—	6 07	—	1 04	5 22	6 33	3 41
Mezőberény ...	—	6 20	—	1 13	5 30	6 41	3 51
Békes-Füldvár ...	örk. ind.	6 23	—	1 15	5 32	6 43	3 51
—	—	6 42	11 11	1 28	5 43	7 04	4 09
Békes-Csaba ...	örk. ind.	7 09	11 13	2 05	5 53	7 29	4 32
—	—	7 24	—	2 17	—	7 42	4 45
Kigyós ...	—	7 43	11 30	2 29	6 10	7 58	4 58
Kétegyháza ...	örk. ind.	7 47	11 30	2 34	6 11	7 57	5 03
—	—	7 58	—	—	—	8 05	5 1
Országút ...	—	8 03	—	—	—	8 09	5 14
Bánhidai major ...	—	8 13	—	2 51	—	8 17	5 21
Lökösháza ...	—	8 36	11 54	3 05	6 35	8 33	5 33
Kurtics ...	—	8 51	—	3 15	—	8 45	5 40
Sofronya ...	—	9 10	12 12	3 29	6 54	9 00	6 05
Arad ...	örk.	—	—	—	—	—	—

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

**üzletvezető
kerestetik**

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czim megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg-uton megnyit.

24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá
(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító bűze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

65—1906. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választókerület-
ben az országgyűlési képviselő
választóknak a folyó évben kilga-
zitott és az 1907. évben érvény-
nyel bíró ideiglenes névjegyzéke
ellen beadott felszólalásokra ho-
zott határozatok az 1899. évi XV.
t.-cz. 148. § a szerint f. é. július
hó 20-ik napjától kezdve július hó
30-ig bezárólag a városház emeleti
tanácstermében a hivatalos órák
alatt kitétetnek.

Szabadságában áll azt bárkinek
megtekinteni, s a hozott határozat-
ok ellen a közszemlére kitétel
napjától számított 10 nap alatt
bárkinek, — azoknak pedig, akik
nek a határozat kézbesítettett, —
a kézbesítés napjától számított 10
nap alatt a m. kir. Curiahoz feleb-
bezéssel élni.

A felbuzzás a város polgár-
mesterénél nyújtandó be.

Arad, 1906. évi július hó 4-én.

Institőr Kálmán,
közp. vál. elnök.

Telefon sz. 96.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

Telefon sz. 96.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Preziosa” és „Helikal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

dus választékban a raktáron.

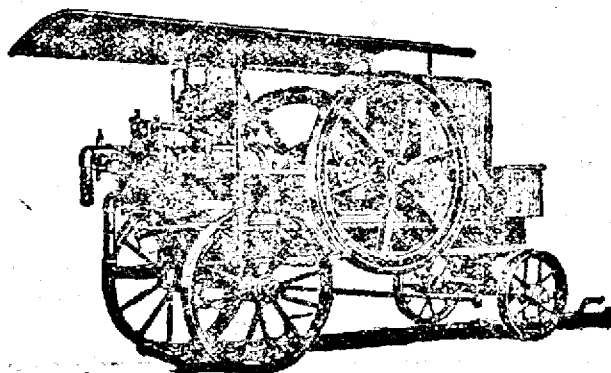
Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zonophon” és „Colum-
bia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA
legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Jpari és malom-
hajásra

legolcsóbb üzemű

**szívó-
gázmotorok.**

Legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY

motor- és gépgyárában Budapest, V. Váci-ut 12. 3838

Lábizzadás Kézizzadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. — Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenkí kiírthatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN”-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatoros eredménnyel használtatik mindenféle bőr-
keményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet
a Hajós-féle fogcsep.
Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Eladó szőlő.

Frits Bélának

Ménesen lévő

5 kat. holdnyi

szőlője

a villaszerű épülettel s ennek
minden felszerelésével

azonnal eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal
a szőlőben. 1786

4140—1906. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy az Aradi első takaré-
pénztár r. t. aradi cég jelentkező
és Kaufmann Sándor aradi lakos
csatlakozó végrehajtónak, Mes-
ser Antal és neje szül. Taubert
Erzsébet szentmártoni lakosok vég-
rehajtást szenvedők ellen 1500
kor. és 150 kor. tőkekövetelésék
és járulékaik iránti végrehajtási
ügyében, az aradi kir. törvény-
szék területén lévő, Aradmegye
Szent-Márton községben fekvő, 1.
a szent-mártoni 625. sz. tjkvben
A. + 1. sor. 976. szám alatt
felvett Harminczkét forint 50 kr.
szőlődíszma vátsággal terhelt fele
részben Messer Antalné végrehaj-
tást szenvedő, másik fele részben
Stökel József végrehajtás alatt
nem álló tulajdonául bejegyzett
szőlőre 146 korona és 2. a szent-
mártoni 858. sz. tjkvben A. I. 9.
sorszám 97—98/o. hrszám alatt
felvett 180. számú házra Stöklein
Hocz Veronika életjáradéki jogának
nem érintésével az árverést 800
koronában ezennel megállapított ki-
kialtási árban elrendelte és hogy
a fentebb megjelölt ingatlan az
1906. évi július hó 28. napján dél-
előtti 10 órakor Szent Márton köz-
ségében tartandó nyilvános
árverésen megállapított kikialtási
áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 14 kor. 60 fill. és 80 koronát
késpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3883. szám a. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a
érteelmében a bánatpénznek a bi-
rósnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság.

Aradon, 1906. évi április hó
26-án.

Mészáros,
kir. társbíró.

Aradon, a vásártéren csak még egy előadás!

MA

szombán, július 11-én délután 2 órakor

utolsó előadás!

Bemenet délután 2 órától kezdve

Minden ülés vizmentes vászon által van védve.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(A világ legmerészebb lovasai)

személyesen vezetve és előadva

CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“

által

visszavonhatatlan utolsó körutazásán.

Soha vissza nem jönnek!

Ma most nem nézi meg,

soha sem fogja többé látni

az összehasonlíthatatlan hűtől

Soha sem fogja többé a „Far West“ harcjeleneteinek legnagyobb előadóját,
soha sem fogja többé az összes nemzetek legmerészebb
lovasainak nagyszerű egyesítését, ezen

csodálatos lovassági mutatványt,

amelyben ezen merész lovasok felülmúlják egymást merészségben és ügyességben, ezen egyetlenül létező gyakorlatoknál
a lovassági művészetnek igazi eredményeiben látni.

Itten összegyűlve találhatunk: amerikai zsuavok az Egyesült Államok első lovasasága, kaukázusi kosákok, a Zahara beduinjai, gyorslovások, kaszobok, a régi Mexiko vaquerosai, amerikai cowboysok és a prairieak indiánjai.

Harcosok láthatóan igazi érzelmek.

Egy csoport japani „Samurai“

modern és antik hadi gyakorlatok

100 vörösbőrű

egy egész törzset láthatunk: vadászok, harcosok és gyermekek; mindnyájan részt vesznek a vad vörös harcokban és jeleneteket

a borsosító wild westi művészetekből,

jeleneteket a határleletből adnak elő és pedig:

Támadás a postára. — Hogy kell a vad Baching Brúchosokra felülni. — Az indiánok harcos táncok. — Támadás egy egész kíváncsi csapatjára. — Megható történelmi képek a vad szabadságharcból. A „Little Big Horn“ csata vagy Custer utolsó védelme.

„Buffalo Bill“

a lovászok mestere látható

szépséges lovaggyakorlatokban, előadva egy vágató lovat.

Nagy társasági gyakorlatok,

ahogy csak a valódi csatákban véletlen végbe.

Az összes hirdetői műveket mindig és mindenütt teljes tökéletességgel, rövidlátással nélkül láthatjuk előadásra, egy a délutáni, mint az esti előadások.

A hirdetői előadás bármely időjárásnál is megtartatik.

Az az arany kőzetes villamos világítási rendszer által világították ki.

Legyenek nagy befizetés, az összes hirdetői látványosságok megtekintésére.

„BUFFALO BILL“ HELYÁRAI:

Első hely 2 korona. Számozott hely 4 korona. Fenntartott hely 5 korona. Páholy-ülés 8 korona.

Gyermekek 10 éven alul fél árat fizetnek.

Legyenek előre válthatók az 5 és 8 koronás helyekre délelőtt 9 órától, az előadás napján, Krausz Paulin üzletében, a Színház-épületben.

Temesvárott július 9-én.

Gyulafehérvárott július 12-én.

10353—1966. kb.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával az idevonatkozólag fennálló törvényeknek és szabályrendeleteinek alapján a lakosság érdekeinek megóvása céljából szükségesnek látom a következőket közzétenni:

Annak, kinek cselédmínőségben, gazdasági munka teljesítésére szerződik, igazolvánnyal kell bírnia. E nélkül felfogadásuk tilos.

Aratást, hordást, nyomtatást, cséplést s egyáltalában bármely gazdasági munkát nem cselédmínőségben szerződésileg elvállalni szándékozó munkásokkal a munka szerződés mindig írásban, a munkások többségének lakóhelyén illetékes Előjáróság (Aradon Vannay Gyula v. aljegyző avagy helyettese) előtt kötendő.

Szénát vagy gabonaneműket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dínya vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágok, vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmas gabonák nyomtatás végét a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérüs helyen összehordott gabonaneműk akként helyezendők el, hogy az asztagvégek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy főkendőt készületben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul zárdó borganybádóból vagy keményfából készült szekrényében a következő anyagok tartassanak készületben:

1. 500 gramm Bruns féle zsirtalanított vatta 50 gramos csomagokban;
2. 8 méter sterlingaze üvegben, 1 méteres csomagokban;
3. 5 drb. mullipolya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú;
4. egy drb. flanelpolya, 10 cmt. széles, 5 méter hosszú és egy drb. flanelpolya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú;
5. 2 drb. Esmarch-féle háromszegletes kendőt;
6. egy liter 1: 1000 oldat sublimát veresre festve. Felírás méreg sebkimosásra;

7. 500 cm. cinktapasz;

8. egy drb. 8 cm. széles, 8 méter hosszú gummiszövetpolya;

9. egy tucsat közönséges enyvezett vattatábla;

10. 300 gramm tiszta vazelin;

11. egy drb. nagyobb kötszer olló;

12. 20 drb. biztosító tű;

13. néhány tőb a vargakéreg;

14. 10 drb. fasín 20—60 cm. hosszúságban;

15. egy drb. mosó szappan;

16. egy drb. körömkéfe;

17. két törülközőkendő;

18. egy ivópohár;

19. egy evőkanál;

20. egy kausuk genycaésze;

21. egy mosdótál;

22. egy drb. Volkmann-féle sín és egy karsin fehér bádógból vagy drótkosárból;

23. 100 grm. törköly vagy szilva pálinka;

24. 100 grm. tiszta borecset.

II. Más mozgató (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél hasonlóan jól zárdó bádó vagy fatartányban az alábbi anyagok tartandók készületben:

- a) 200 grm. Bruns féle zsirtalanított vatta 25 gramos csomagokban;
- b) 2 méter sterlingaze üvegben 1 méteres csomagokban;
- c) 3 drb. 8 méter széles, 5 méter hosszú mullipolya;
- d) 2 drb. háromszegletes kendő;
- e) 3 drb. sublimát pastilla fahengerben, felírás méreg, sebvíz, egy drb. 1 liter vízben oldandó;
- f) 1 drb. gummi szövetpolya;
- g) egy drb. mosó szappan;
- h) egy drb. körömkéfe.

Amennyiben az I. és II. pont alatt említett cséplőgépeknél a most leírtaknál tartalmasabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszer doboz már volna készületben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

III. Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszer kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is két, illetőleg a II. szám említetteknek egy egyén, még pedig elsősorban a gépész, az első segély nyújtásban kellő jártassággal bírjon. (1876. XIV. t. c. 40. és 42. §)

A cséplésnél, valamint az asztagok között dohányozni tilos.

A gép tulajdonosa a cséplőgépénél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyancsak szecskavágó gépénél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédségi bizottság pénztárnál baleset esetére biztosítani, kivéve, ha meggyőződött arról, hogy az illető pénztárnál baleset esetére külön is biztosítva van már. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségnek nem tesz eleget: a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatónak, illetőleg jogutódainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság nem terheli.

A cséplőgépeket csak képzett gépészek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelügyelő személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazását ne nyerjenek.

Fahidon 4000 kg. elegysúlyt meghaladó mozgonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb városi mérnöki hivatalnak jelentés tétetett.

Erzébet, Soga és Gáj külvárosokban, vagy Poltura városrészben a takarmány boglyában vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek közt legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között husz méter üres tér marad.

Arad, 1906. évi június hó 27.

Rendőrkapitányság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismerettség híján

készítészre,
szervelőre,
élelvesztőre,
fűnyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertiészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

bakert,
szegőrt,
botot,
gyémántot,
gázolót,

üzletem,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

házközt,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindenestét vétel vagy bérbevitel esetén
jából keresni;

AKI

valamely állást betölténi kíván: legbiztosabb
sábban érve, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési

rovatait használja.

Házmesternek

ajánlkozik szerény feltételek mellett szorgalmas, gyermektelen házaspár. — Cím a kiadóhivatalban. 1779

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weltzer János-utca. Telefon 517. 285

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Jucker ló!

Egy pár szép fiatal hibátlan és szelid 15—16 markos jól futó jucker-ló megvételre kerestetik. Cím: Popp Vilmos, Muszka Magyarád. 1787

Eladó.

Egy teljesen jó karban levő, 6 fautiból és 1 kis diványból álló garnitúra eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Gazdasszonynak

ajánlkozik fiatal özvegy nő, a ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír; pusztára vagy falura is szívesen megyen. Szíves megkereséseket kér P. J. Taucz, Posterestante. 1785

Szalonna, zsir

és minden hentesáru a legutányosabb napi áron kapható, szalonna só 50 kilo 5 korona Garai Károly hentes üzletében Aradon, Boczkó utca 2. szám, Háltérrel szemben. 1789

Vegyesáru üzletében

egy jó erkölcsű fiú tanulól felvétetik. Szenes József, Soborsin. 1788

13883—1906 sz.

Felhívás.

A fegyveradó és vadászati adóról szóló 1888. évi XXIII. t.-cz. értelmében felhívjuk Arad szab. kir. város löfegyver tartó közön-

ségét, miszerint fegyveradó vallo-másait 8 nap alatt

a) azok, kik vadászatra nem használható löfegyvert vagy az 5. §-ban felsorolt adómentes fegyvert tartanak; a városi adóügyi osztálynál,

b) azok, kik vadászatra használható löfegyvert tartanak, a kir. adóhivatalnál annál inkább benyújtják, mert a fegyveradó igazolvánnyal vagy adómentességi bizonyítvánnyal el nem látott fegyvert tartó felek az 1888. évi XXIII. t.-cz. 48. §. d) pontja értelmében adó alul elvont fegyverük elkobzásán kívül 20—40 koronáig terjedő jövődéli bírságban lesznek elmarasztalendok.

Arad, 1906. évi július hó 6-án.

A városi tanács.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az igazságügyi palotával szemben, az új luth. bérházban egy a kor modern igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitűnő jó magyar konyha. Naponta friss csapolású kőbányai sör, friss villásreggeli és hideg felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van. — A m. t. közönség b. pártfogását kérve, maradtam h. zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

Feltűnő újdonság!

DELICE || Minden hirdetés felesleges, a donanyzo egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létező**

divatáruházamat

Andrássy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új árukkal szereltem fel, és azokat a legutányosabb áron fog forgalomba.

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban a m. t. színes zephírek a legremekesebb mintákban. Delen, battist és mosó voilok

Angol vásznak (tűzők, nyak- és szeméremek) 1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és jouponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.